

अष्टलक्ष्मीको पद कति सुरक्षित !

नेकपा एमाले विभाजनकै दिन, २ भदौमा पार्टी उपाध्यक्ष अष्टलक्ष्मी शाक्य बागमती प्रदेशको मुख्यमन्त्री नियुक्त भइन् । तर एमालेको एकल बहुमत रहेको बागमतीमा शाक्यको मुख्यमन्त्री पद पार्टी विभाजनकै कारण नियुक्त नहुँदै धर्मराजको विश्लेषण भइरहेको छ ।

विना श्रेष्ठ/मध्याह्न
काठमाडौं, ५ भदौ ।

बागमती प्रदेशको मुख्यमन्त्री अष्टलक्ष्मी शाक्यले शनिवार आफ्नो पदबारे सार्वजनिक अभिव्यक्ति दिइन् । उनले एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली र नवगठित नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपालको सहमतिमा मुख्यमन्त्री बनेको बताएकी छन् । दुवै नेताको सहमतिमा मुख्यमन्त्री बनेको र प्रदेश संसदीय दलले अनुमोदन गरेको मुख्यमन्त्री शाक्यको प्रष्टोक्ति छ ।

शनिवार काठमाडौंको धुम्बाराहीमा आयोजित कार्यक्रममा शाक्यले अध्यक्ष ओलीसँग भेटेर मुख्यमन्त्री बनेको बताइन् । निवर्तमान मुख्यमन्त्री डोरमणि पौडेलसँग ओलीलाई भेटेर सरकार बदले निर्णय भएको बताइन् ।

“के गर्नुहुन्छ तपाईंले ? हामी अघि बढ्न चाहन्छौं, मिलेर अघि बढेका छौं । नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पनि मिलेर

परित गरेका छौं । मिलेर सरकार पनि चलाउँछौं भन्दा खुशी हुनुभयो (केपी ओली)”, मुख्यमन्त्री शाक्यले भनिन् । अध्यक्ष ओलीले सहमति जनाएपनि बागमती प्रदेशको सरकार बदलेको उनको भनाइ थियो ।

“यस्तो चरणसँग पुग्यौं । नीति पनि पास गरिसक्यौं, बजेट पास गर्नु । सरकार परिवर्तन गर्न बाँकी छ । सरकार निर्माण गर्दैछौं । तपाईंको निर्देशन चाहियो भनेपछि उहाँ (ओली) पनि खुशी हुनुभयो”, शाक्यको कथन थियो । २ भदौमा निवर्तमान मुख्यमन्त्री पौडेलकै प्रस्तावमा दलको नेता परिवर्तन गर्दै आइतबार त्यसै साँझ मुख्यमन्त्रीको शपथ लिएकी थिइन् । शाक्यले यस्तो प्रष्टोक्ति दिएपनि उनको पदप्रति भने अहिले पनि विभिन्न आँकलन भइरहेको छ । विशेषगरी एमाले विभाजन भएकाले उनको पद नियुक्त नहुँदै धर्मराज पुगेको आँकलन गरिएको छ । ११० सदस्यीय बागमती प्रदेशमा एमालेसँग बाँकी पृष्ठ २ मा

मुलुकमा गठबन्धन ‘राज’

मुलुकले कोरोना महामारीद्वारा सिर्जित मानवीय संकट खेपिरहेका बेला प्रभावकारी र जनउत्तरदायी सरकारको खाँचो छ । तर मुलुक भने गठबन्धन सरकारको मनमौजीले बन्धक बनेको छ । सत्ता सन्तुलन मिलाउन असंवैधानिक र अराजनीतिक जातिविधि तथा निर्णय सरकारको प्राथमिकतामा देखिन्छ ।

मुकुन्द लामिछाने/मध्याह्न
काठमाडौं, ५ भदौ ।

डेढ वर्षदेखि कायम कोरोना महामारी नियन्त्रणमा आउन सकेको छैन । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका अनुसार, शनिवार मात्रै एक हजार ४२४ जनामा संक्रमण पुष्टि भएको छ । यो सहित नेपालमा कोरोनाबाट संक्रमण हुनेको संख्या सात लाख ४५ हजार नाघेको छ । शनिवार मात्रै ३० जनाको मृत्यु भएको छ । एकैदिन ३० जनाले महामारीका कारण ज्यान गुमाउनु सामान्य अवस्था होइन । राज्यका आँखामा एक जना नागरिकले ज्यान गुमाउनुपनि ठूलो क्षति हो । किनकि हरेक मानिसको जीवन ऊ स्वयमका लागि मात्रै नभएर उनको परिवार, समाज र राष्ट्रका लागि अमूल्य हुन्छ । तर नेपालमा संक्रमणबाट मृत्यु हुनेको संख्या साढे दश हजार हाराहारी पुगेको छ । यो त मानवीय क्षतिको आँकडा भयो ।

कोरोना महामारीका कारण पुगेको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक लगायत क्षतिको हिसाब निस्कन बाँकी नै छ । ९ माघ २०७६ देखि शुरु भएको संक्रमण रोकथाम गर्न लामो समय देशव्यापी लकडाउन र निषेधाज्ञा गरिएको छ । अघिल्लो वर्ष चार महिना लामा लकडाउन र त्यसपछि स्थानीय स्तरमा निषेधाज्ञा गर्नुपरेको थियो । यसले आर्थिक क्षेत्र तहसन्ततसँगै भयो । विशेषगरी दैनिक ज्यालादारीबाट गुजारा चलाउनेको पीडा उल्लेख गर्न सकिन्छ । पैदल हिंडेर पूर्वपश्चिम गर्नेको मुलुकको अर्थतन्त्र नराम्रोसँगै खल्बलिदा विकासको गतिमा मुलुक निकै पछाडि धकेलिएको छ ।

तर नेतृत्व भने यसतर्फ उदासिन छ । तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले मानवीय संकटकै ध्वज उडाएका थिए । उनले महामारीकै बीच राजनीतिक र संवैधानिक संकटलाई निम्तो दिएका थिए ।

संसद दुई पटक विघटनको निर्णय गरेको ओलीले जनप्रतिनिधिहरूको ठूलो संसद्बाट नभएर अध्यादेशबाट देश चलाउने उल्टो बाटो रोजेका थिए । तर उनको कदम सर्वोच्च अदालतको फैसला र जनमतको बल सच्यायो ।

अहिले मुलुकमा शेरबहादुर देउवाको नेतृत्वमा गठबन्धन सरकार छ । तर यो सरकार पनि जनउत्तरदायी बन्न सकेको छैन । नेपाली कांग्रेस, नेकपा माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) र राष्ट्रिय जनमोर्चाको गठबन्धन सरकारले महिना दिनसम्म विभागीय मन्त्री समेत चयन गर्न सकेको छैन । वरु, ओलीकै वाटोमा उन्मुख देखिएको छ ।

२ भदौमा मात्रै दल विभाजन सम्बन्धी अध्यादेश ल्याएर प्रधानमन्त्री देउवाले एमाले र जसपा विभाजन गरेका छन् । अध्यादेशबाट केन्द्रीय कर्मिटी वा संसदीय दलमा २० प्रतिशत पुरोपनि बाँकी पृष्ठ २ मा

वैदेशिक रोजगारलाई खाडी र मलेसियामा सीमित गरेको भन्दै श्रम मन्त्रालयको आलोचना

रेशम राज पौडेल/मध्याह्न
काठमाडौं, ५ भदौ

महालेखा परीक्षकको कार्यालयले खाडी र मलेसिया केन्द्रित नेपालको वैदेशिक रोजगार क्षेत्रलाई विविधीकरण गरेर फराकिलो बनाउन नसकेको भन्दै श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयको कार्य प्रगतिमा असन्तुष्टि जनाएको छ । शुक्रबार राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीसमक्ष पेश गरिएको महालेखाको ५८ औं वार्षिक प्रतिवेदन २०७८ मा उक्त असन्तुष्टि जनाइएको हो । वैदेशिक रोजगारीका लागि संस्थागत १ सय १० र व्यक्तिगत रोजगारीका लागि १ सय ७२ देश खुला गरिएको भएपनि वैदेशिक रोजगारीमा गएकामध्ये खाडी र मलेसियामा मात्र ८७ प्रतिशत र अन्य देशमा १३ प्रतिशत गएको महालेखाले प्रतिवेदनमा औल्याएको छ ।

वैदेशिक रोजगारको गन्तव्य विविधीकरण हुन सकेको देखिएन, अरेबियन मुलुक तथा मलेसियामा प्रतिवेदनमा भनिएको छ, ‘नयाँ अधिक केन्द्रित रहेको देखिँदा गन्तव्य मुलुक पहिचान गरी

वैदेशिक रोजगार विशेष

अफगानिस्तानबाट फर्कन थप ३१७ को नाम दर्ता

काठमाडौं/मस- अफगानिस्तानमा विकसित पछिल्लो घटनापछि त्यहाँबाट उद्धार गरिएका करिब ६ सय नेपाली स्वदेश फर्किएका छन् । गृह मन्त्रालयका अनुसार एक साताको अवधिमा ५ सय २२ जना स्वदेश फर्किएका छन् भने थप ३ सय १७ ले स्वदेश फर्कनका लागि नाम दर्ता गराएका छन् । अफगानिस्तानमा विद्रोही तालिवान राजधानी काबुल प्रवेश गरेपछि नेपालसहित विभिन्न मुलुकका नागरिक स्वदेश फर्किरहेका छन् ।

गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता फडिन्द्रमणि पोखरेलले भदौ १ गतेदेखि शनिवारसम्म भण्डे ६ सय नेपाली अफगानिस्तानबाट स्वदेश फर्किएको जानकारी दिए । शनिवार विहान मात्रै दुई उडानमा क्रमशः २७ र ९ गरी ३६ नेपाली स्वदेश फर्किएका छन् ।

स्वदेश फर्किएका नेपाली चाटर्ड उडान तथा निर्यात उडानमार्फत आएका हुन् । अफगानिस्तानबाट काठमाडौं आएका नेपालीलाई गृह मन्त्रालयसँगको समन्वयमा नेपाली बाँकी पृष्ठ २ मा

रोजगारीलाई विविधीकरण गर्नु पर्दछ ।

प्रतिवेदनमा आर्थिक वर्ष २०१९/२०२० मा श्रम स्वीकृति लिएर मलेसियामा १५ प्रतिशत, कतारमा १७ प्रतिशत, यूएईमा २७ प्रतिशत, साउदी अरबमा २० प्रतिशत र अन्य देशमा २० प्रतिशत कामदार गएको उल्लेख छ । प्रतिवेदनले रोजगारीमा गएकामध्ये ९ देशसँग श्रम सम्झौता भएको र

८ देशमा मात्र न्यूनतम पारिश्रमिक तोकिएको भन्दै त्यसतर्फ पनि ध्यान दिनुपर्ने प्रतिवेदनले औल्याएको छ । प्रतिवेदनले वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपाली कामदारको सीप तथा क्षमता वृद्धिमा ध्यान नदिएको समेत औल्याएको छ । नेपालबाट आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ देखि ०७६/०७७ सम्म गएका २१ बाँकी पृष्ठ २ मा

कोरोनाको कहरः नीलबाराही नाच राति मात्र सञ्चालन

रमेश गिरी/रासस
भक्तपुर, ५ भदौ

मध्यपुरथिमि नगरपालिका- ८ र ९ बाडेमा प्रत्येक वर्ष भाद्र कृष्ण द्वितीयादेखि पञ्चमीसम्म तीन दिन चार रातसम्म तान्त्रिक विधिअनुसार मनाइने प्रसिद्ध लिच्छवीकालीन परम्परागत चो प्याँख अर्थात् नीलबाराही नाच यस वर्ष राति मात्रै सञ्चालन हुने भएको छ ।

दैवी शक्तिका विश्वास राख्ने नाचने यो नाच यही भदौ ८ देखि ११ गतेसम्म मनाउने तयारी गरिए पनि कोरोना सङ्क्रमणको जोखिम बढेपछि गत वर्ष जस्तै यस वर्ष पनि राति मात्रै सञ्चालन गर्ने निर्णय भएको हो ।

कोरोना भाइरस सङ्क्रमणको जोखिम कायमै रहेकाले वडा नं ८ र ९ का वडाध्यक्षसहित स्थानीयवासीको बैठकले नाचलाई यस वर्ष राति मात्रै सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको मध्यपुरथिमि नगरपालिकाका प्रमुख मदनसुन्दर श्रेष्ठले बताए ।

विगतका वर्षमा राति र

दिउँसो टोलटोलमा नाच देखाउने र स्थानीयले पूजा पनि चढाउने परम्परा रहे पनि यस वर्ष भने मूल पूजा गर्ने, टोलटोलमा राति नाच देखाए पनि स्थानीयवासीले पूजा नचढाउने र नाच राति मात्रै सञ्चालन गर्ने निर्णय भएको उनले बताए ।

नाच सञ्चालनमा नगरपालिकाले सहयोग गर्ने बताउँदै उहाँले राति नाच सञ्चालन गर्दा बाहिरबाट आउने दर्शक रोकिएर र स्थानीयवासीको उपस्थिति

पनि कम हुने बताउनुभयो । वर्षौंदेखि जस्तोसुकै अवस्थामा पनि नरोकिने यो नाच यस वर्ष पनि नरोक्ने तर दिउँसो सञ्चालन नगर्ने निर्णय भएको हो । कोरोना सङ्क्रमण रोकन सबैले सचेत हुनुपर्ने बताउँदै देवगणदेखि नाच सञ्चालनमा जोडिने व्यक्ति र स्थानीयवासीलाई पनि सङ्क्रमणबाट जोगिन र जोगाउन सचेतना अपनाउन उनले आग्रह गरे ।

हरेक वर्ष गाईजात्राको भोलिपल्ट रातिदेखि बाँकी पृष्ठ २ मा

मौलिक कला संस्कृतिको संरक्षण गर्न सरकार प्रतिबद्ध : प्रधानमन्त्री

काठमाडौं/स- प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले नेपालको मौलिक कला संस्कृतिको संरक्षण गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताएका छन् ।

शनिवार ललितपुरमा ज्यापु समाज ज्येष्ठ नागरिक आनन्द निकेदन भवन उद्घाटन गर्दै प्रधानमन्त्री देउवाले नेपालको कला संस्कृति मुलुकको पहिचान भएको भन्दै यसको संरक्षण गर्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताएका हुन् ।

हस्तकला, मूर्तिकला, चित्रकला आदीको माध्यमबाट नेपालको कला संस्कृति विश्वभर चिनाउन ज्यापु समाज ललितपुरले भूमिका खेलेको भन्दै उनले प्रशंसा गरे । उनले भाषा शिक्षा, स्वास्थ्य, संस्कृति पर्यटन लगायत सामाजिक सांस्कृतिक क्षेत्रमा पनि समाजको योगदान महत्वपूर्ण रहेको जिकिर गरे ।

त्यस्तै नेपालका लागि भारतीय राजदूत विनय मोहन क्वात्राले

नेपाल भारत सांस्कृतिक समबन्ध प्रगाढ रहेको बताए । उनले नेपाली जनता र नेपालका लागि भारतले सदैव सहकार्य गर्ने जिकिर गरे ।

अष्टलक्ष्मी शाक्य, माओवादी नेतृ पम्फा भूपाल लगायतले नेपालको संस्कृति जगेनामा ज्यापु समाजले खेलेको भूमिकाको चर्चा गरेका थिए । ज्यापु समाजले ललितपुरको बागडोलमा १ सय १३ रोपनी

जग्गामा ११० शैययाको सुविधायुक्त ज्येष्ठ नागरिक आनन्द निकेदन भवन निर्माण गरेको हो । भवन निर्माणका लागि भारतीय दूतावास, ललितपुर महानगर, बागमती प्रदेश लगायतले सहयोग गरेका थिए ।

ताप्लेजुङ जिल्ला अदालतमा ७० प्रतिशत मुद्दा फछ्यौट

ताप्लेजुङ/स- ताप्लेजुङ जिल्ला अदालतले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ७० प्रतिशत मुद्दा फछ्यौट गरेको छ । कुल ४५२ मुद्दामध्ये ३१३ फछ्यौट भएको हो । अधिल्लो आर्थिक वर्षमा जिम्मेवारी सरी आएका १४४ तथा नयाँ दर्ता भएका ३०८ थान गरी ४५२ मुद्दा फछ्यौट भएको अदालतका श्रेतेदार शम्भुनाथ रेग्मीले जानकारी दिए ।

चालु आर्थिक वर्षका लागि भने १३९ थान मुद्दा जिम्मेवारी सरी आएका १८ महिना नाघेको एउटा, १२ देखि १८ महिनाभित्रका आठ, छदेखि १२ महिनाभित्रका ४१ र छ महिनाभित्रका ८९ मुद्दा रहेको अदालतले जनाएको छ । गत आर्थिक वर्षमा छ महिनाभित्रका १२०, छदेखि १२ महिनाभित्रका १५३, १२ देखि १८ महिनाभित्रका ३५ र १८ महिना नाघेका पाँच गरी कुल ३१३ मुद्दा फछ्यौट भएको थियो ।

राष्ट्रिय क्यान्सर रोग अध्ययन संस्थान स्थापना वित्तवनी हुन्छ: स्वास्थ्य राज्यमन्त्री

चितवन/स- स्वास्थ्य र राज्यमन्त्री उमेश श्रेष्ठले चितवनमै राष्ट्रिय क्यान्सर रोग अध्ययन संस्थान स्थापना गर्न आफू प्रतिबद्ध रहेको बताएका छन् ।

कांग्रेस चितवनले शनिवार गृह जिल्लामा गरेको वडाई तथा सम्मान कार्यक्रममा बोल्दै मन्त्री श्रेष्ठले चितवनमै सुविधा सम्पन्न क्यान्सर अस्पताल रहेकाले चितवनमै क्यान्सर रोग अध्ययन संस्थान स्थापना गर्नुपर्ने बताए । 'मैले सुन्दै छु भक्तपुरमा संस्थान राख्न खोजिएको छ, तर चितवन क्यान्सरका लागि सुविधानसम्पन्न ठाउँ भएकाले यहाँ नै राख्नुपर्छ' राज्य मन्त्री श्रेष्ठले भने ।

यस्तै मन्त्री श्रेष्ठले सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुधारका लागि सरकारले दरबन्दीलगायतको व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुको बताए । सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरू व्यवस्थित नभएसम्म निजी संस्थाहरू हावी हुने भन्दै सरकारी संस्था नै वलियो बनाउनुपर्नेमा मन्त्री श्रेष्ठको जोड थियो । मन्त्री श्रेष्ठले स्वास्थ्य क्षेत्र राज्यको दायित्व नै रहेको भन्दै आमजनतालाई सहज स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न सरकार लागि परेको बताए । उनले पछिल्लो समय कोभिड-१९ नै सरकारको चुनौति र अवसरको रूपमा रहेको भन्दै यसलाई व्यवस्थापनका लागि सरकार लागि परेको बताए । उनले खोप बिना आर्थिक अवस्था चलायमान बनाउन नसक्ने भएकाले सबै नागरिकलाई खोप अनिवार्य गरिने बताए । उनले काँग्रेस नेतृत्वको सरकार गठन भएदेखि नै एक करोड डोज खोप आइसकेको भन्दै असोज मसान्तसम्म थप एक करोड ५ लाख डोज खोप ल्याउने दावी गरे । उनले कोरोनालाई नियन्त्रण गर्ने मुख्य आधार नै खोप रहेको भन्दै संक्रमणदर बृद्धि भइरहेको ठाउँहरूमा फ्रन्टलाइनहरूलाई खोप लगाउन थालिएको बताए । सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुधार सरकारको प्रमुख प्राथमिकता रहेको बताएका छन् ।

कार्यक्रममा काँग्रेस चितवनका समापति जितनारायण श्रेष्ठलगायतले मन्त्री श्रेष्ठलाई दोसल्ला र खादा ओढाएर सम्मान गरेका थिए ।

कृष्णपुरबाट पाँच किलो चरेशसहित तीन जना पक्राउ

कञ्चनपुरको कृष्णपुर नगर पालिकाबाट लागुऔषध चरेशसहित तीन जना पक्राउ परेका छन् । सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रहरीको प्रदेश अनुसन्धान समूहले कृष्णपुर वडा नं. २ प्रगातिटोलबाट उनीहरूलाई पक्राउ गरेको हो । जिल्ला प्रहरी कार्यालय कञ्चनपुरका अनुसार उनीहरूको साथबाट ४ किलो ४ सय ९० ग्राम चरेश बरामद गरिएको छ ।

पक्राउ पर्नेहरू कैलाली, कञ्चनपुर र बझाङका छन् । उनीहरू कैलालीको धनगढी उप-महानगरपालिका ७ का २१ वर्षीय किशोर सिंह, कृष्णपुरका २ बंकाका ३६ वर्षीय गणेश भण्डारी र बझाङ छविसे पाधिभेरा गाउँपालिका ५ का ३२ वर्षीय फलक जागी रहेको प्रहरी

ले जनाएको छ । उनीहरूलाई गोप्य सूचनाका आधारमा जाँच गर्दा चरेश भेटिएको प्रहरीले दावी गरेको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय कञ्चनपुरका प्रवक्ता प्रहरी नायब उपरिक्षक शिबराज न्यौपानेले पक्राउ परेको तीन जनालाई हिरासतमा

राखेर अनुसन्धान अघि बढाइएको बताए । शरीरमा खानतलासी गर्दा ४ किलो ४ सय ९० ग्राम चरेश जस्तो देखिने कालो पदार्थ फेला पारी कानून बमोजिम बरामद गरिएको छ' उनले भने, त्यसका आधारमा थप अनुसन्धान भइरहेको छ ।

'दलित समुदाययले आफूलाई कमजोर ठान्ने भावना छाड्नुपर्छ'

सुदूरपश्चिम प्रदेश सभाका सांसद पूर्व उद्योग, वन, वातावरण तथा पर्यटन राज्यमन्त्री प्रकाश र वल्ले दलित समुदायले आफूलाई कमजोर ठान्ने भावना हटाउनुपर्ने बताएका छन् । उनले मान्छे सबै समान भएकाले आफू दलित हो भन्ने भावना मनबाट हटाउनु पर्नेमा जोड दिए ।

'मान्छे भनेका महिला र पुरुष मात्रै हुन्, म दलित हुँ भन्ने भावना मनबाट नै हटाउनु पर्छ' दलित महिला संघ (फेडो) कञ्चनपुरले आयोजना गरेको लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि महिला पुरुषको समान सहभागिता विषयमा दुई दिने तालिम समापन कार्यक्रममा उनले भने, 'हामी पनि पुरुष र महिला नै हो भनेर बुझ्नु पर्छ, दलित हो भन्ने मानसिकता नै छाड्नु पर्छ' ।

समाजमा समुदाय, क्षेत्र, लिङ्ग, जात, धर्म आदिका आधारमा विभेद हुने गरेको उल्लेख गर्दै उनले समाज रुपान्तरणको अभियानलाई सबैसित हातेमालो गरी अघि बढाउनुपर्ने उनले बताए ।

कार्यक्रममा दलित गैर सरकारी संस्था महासंघ (डिएनफएफ) का केन्द्रीय सचिव नर बहादुर विकले दलित समुदायका महिलाहरू एकजुट भएर अघि बढ्दा अधिकार पाउने बताए । 'अबसर पाएपछि मात्रै महिला वलिया हुन्छन्, अहिले राज्यले नै तिनै तहको सरकार मा सहभागिता सुनिश्चित गरेको छ' उनले भने, 'यसबाट शक्ति बनेको छ, यसलाई अधिकारका लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ' । दलित समुदायका महिलाले अबसर नपाएर पछाडि परेको उल्लेख गर्दै उनले अबसर पाउन पनि एक भएर संघर्ष गर्ने आवश्यकता औल्याए । राज्यले दलित समुदायका महिलालाई हेर्ने दृष्टिकोण फेर्न पनि केही थाहा छैन' उनले भने, 'नयाँ पुस्ता यस्ता कुरा सुनिन्छ अचम्म मान्छन्, अनि सोज्नु थाल्छन्' ।

नयाँ पुस्तालाई दलित गैरदलित समुदायको विभेद छुवाछुतसँग मतलब नभएको उल्लेख गर्दै उनले भने नयाँ पुस्तालाई विभेद सम्बन्धी जानकारी समेत नभएको बताए । 'मेरा छोरा काठमाडौंमा पढ्छन्, उनीहरूलाई दलित गैर दलित के हो भन्ने केही थाहा छैन' उनले भने, 'नयाँ पुस्ता यस्ता कुरा सुनिन्छ अचम्म मान्छन्, अनि सोज्नु थाल्छन्' ।

दलित समुदायले अहिले पनि आफूलाई कमजोर सोचेर समाजमा अघि बढ्न खोजे लक्ष्यमा पुग्न नसक्ने पूर्व राज्यमन्त्री रावलको भनाई थियो । 'म दलित हुँ, मैले छोएको कसैले खाँदैन, अब योलाई मनबाट हटाउनुपर्छ' उनले भने, 'जबसम्म यो मनबाट हट्दैन तबसम्म हामी वलियो पनि हुँदैनौ' ।

दलित समुदायलाई राज्यले आरक्षणसँगै आर्थिक सशक्तिकरण र समानता हुने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने उनको भनाई थियो । बेलडाँडी गाउँपालिका वडा नं. ५ की कार्यवाहक अध्यक्ष कमला ओ खेलेले महिलाहरू

एकजुट हुन भएर अघि बढ्न नसक्दा पछाडि परेको बताइन् । 'महिलाले महिलालाई सहयोग गर्नु पर्छ, हामी आफै पछाडि हुन्छौं, दोष अरुलाई लगाउँछौं' उनले भनिन्, 'अब यसलाई छाड्ने अघि बढ्नुपर्छ' ।

कार्यक्रममा समाजसेवी रमेश तिरुवा, भीमदत्त नगरपालिका १२ का अध्यक्ष कृष्ण सिंह देउवा, अधिकारकर्मी भुवन कुँवर लगायतले दलित समुदायका महिलाहरूलाई सशक्त बनाएर उत्थान गर्न सकिनेमा जोड दिए । फेडो कञ्चनपुरका अध्यक्ष लक्ष्मी विकको अध्यक्षतामा समापन कार्यक्रम गरिएको छ । उपाध्यक्ष लक्ष्मी तामकारले कार्यक्रम सञ्चालन गरेकी थिइन् । दुई दिने तालिममा अधिकारकर्मी कुँवर र अमिर तिरुवाले सहभागीलाई लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि जानकारी गराए ।

फेडोले भीमदत्त नगरपालिका र बेलडाँडी गाउँपालिकामा सञ्चालन गर्दै आएको नेपालमा दलित समुदायको मानव अधिकार परि योजना अन्तर्गत तालिम सञ्चालन गरिएको हो । तालिममा ती दुवै स्थानीय तहका महिला र पुरुष सहभागी भएका छन् । लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि महिला र पुरुष दुवै जिम्मेवार हुने भएकाले एकै ठाउँमा राखेर तालिम सञ्चालन गरिएको फेडोको कार्यक्रम संयोजक नरबहादुर आउजीले मध्याह्नलाई जानकारी दिए ।

लागूऔषधसहित पक्राउ परेका पत्रकार मोज्बुल्लाह निर्दोष

इसत्याक अहमद/मध्याह्न रौतहट, ५ भदौ

लागूऔषध नाइट्रोभेटसहित पक्राउ परेका रौतहटका सञ्चारकर्मी मो. मोज्बुल्लाहलाई तत्काल रिहा गर्न नेपाल पत्रकार महासंघ रौतहट शाखाले माग गरेको छ । पत्रकार मोज्बुल्लाहलाई प्रहरीले उच्च अधिकारीको निर्देशनमा शादा पोशाकका घुमुवा प्रहरीले फसाएको भन्दै नेपाल पत्रकार महासंघ रौतहट शाखाले तत्काल रिहाई गरी दोषीलाई कार्यवाहीको माग गरेको हो । केही घुमुवा तथा अन्य व्यक्तिहरूले पत्रकार मोज्बुल्लाहको मोटरसाइकलमा लागूऔषध नाइट्रोभेट राख्ने गरेको सी.सी.टी.टी.भी फुटेज सार्वजनिक भएपछि पत्रकार मोज्बुल्लाह निर्दोष रहेको प्रमाणित भएको महासंघले दावी गरेको छ ।

भन्दै आएका थिए । भिडियो फुटेज सार्वजनिक भएपछि घटनामा प्रहरीको भूमिका प्रष्ट भएको छ । भिडियो सार्वजनिक भएपछि प्रहरीले भिडियोमा देखिएको भनिएका धिरेज यादव र जितेश यादवलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

धिरजलाई शुक्रवार बेलुका गौरबाट पक्राउ गरिएको हो भने जितेशलाई शनिवार बिहानै सर्लाहीस्थित उनको घरबाट पक्राउ गरिएको हो ।

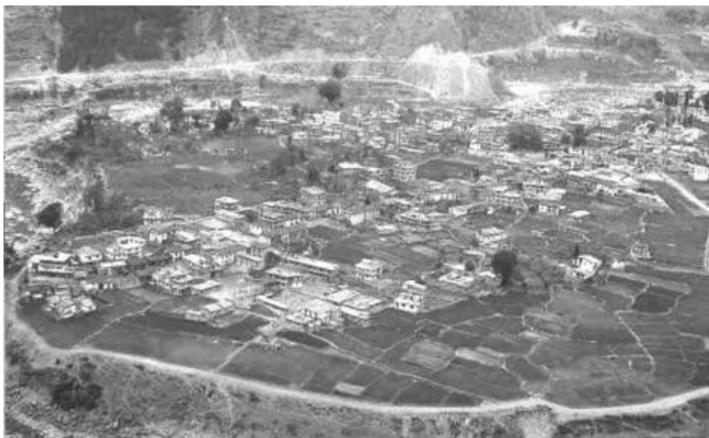
यता नेपाल पत्रकार महासंघ रौतहट शाखाले पक्राउ परेका पत्रकार मोज्बुल्लाह निर्दोष रहेको दावी गर्दै तत्काल रिहा नगरिएर आन्दोलन गर्न बाध्य हुने चेतावनी दिएको छ । महासंघका अध्यक्ष प्रेमचन्द्र भाले घटनाबाट नेपाल प्रहरीको शाखामा गम्भीर धक्का पुगेको भन्दै प्रहरीको व्यवसायिकतालाई जोगाउन समेत घटनालाई गम्भीर तापूर्वक लिन आग्रह गरेका छन् । अध्यक्ष भालेले भिडियोबाट घटना स्पष्ट भएको बताउँदै अब अनुसन्धानको नाममा जालझेल गर्न नहुने बताएका छन् ।

सी.सी.टी.टी.भी भिडियो फुटेजमा हेर्दा सादा पोशाकका केही घुमुवा प्रहरीहरू उदय यादव र मनोज साहको पहिचान खुलेको हो । उनिहरूसँगै रहेका अन्य घुमुवा प्रहरीहरूको पहिचान हुन सकेको छैन । बेलुकाको करिब ७ बजेको समयमा ती शादा पोशाकका घुमुवा प्रहरीहरूसँगै दुई जना युवकहरूले नाटकीय शैलीमा केही समानहरू पत्रकार मोज्बुल्लाहको मोटरसाइकलमा भण्डारण गरेको देखिन्छ । सेतो हेल्मेट लगाई स्पेण्डर प्लस

बझाङमा कोरोना जोखिम बजारमा सुरक्षा सतर्कता, गाउँमा बेवास्ता

तरुणा जोशी/मध्याह्न बझाङ, ५ भदौ

मुलुकमा कोरोना संक्रमणको तेस्रो लहर आउन सक्ने जोखिम रहेका बेला बझाङका शहरी क्षेत्रमा स्वास्थ्य सुरक्षा सतर्कता अपनाएको देखिएपनि ग्रामीण वस्तीमा भने त्यसको कुनै वास्ता गरेका देखिँदैन । जिल्लाका बजार, तमैल, चैनपुर बाग्यला लगायतका छेउछाउका बजारमा मास्क लगायत स्वास्थ्य सुरक्षाका सामग्री प्रयोग गरिएको देखिएपनि अन्यत्र भने सर्वसाधारण सामान्य अवस्थामै हिँडुल गरिरहेको पाइएको छ ।

स्थानीय प्रशासन र केही दातृ निकायले बजार र केही स्थानमा कोरोना जोखिम नियन्त्रणबारे मास्क लगाउन र मास्क नलगाउनेलाई जरिवाना लगायत अभियान सञ्चालन गरेपनि ग्रामीण वस्तीमा भने त्यसको कुनै प्रभाव परेको छैन । स्थानीय विवेक विकका अनुसार गाउँको पसलमा मानिसहरूको भिड लाग्ने गरेको छ । तर यसमा कसैले सुरक्षाका मापदण्डको पालना गर्ने गरेको पाइँदैन । बजार जाँदा सबैले मास्क

खलीमा हालै तर प्रहरी देखे मात्र जरीवानाको डरले मास्क लगाउने गरेको वि.कले बताए । यता स्वास्थ्य कार्यालय बझाङका प्रमुख भानुभक्त जोशीका अनुसार जिल्लामा हालसम्म कोरोना संक्रमणबाट २० जनाको मृत्यु भइसकेको छ । उनका अनुसार सुरक्षा मापदण्ड नअपनाए भयावह स्थिति सिर्जना हुन सक्नेछ । यद्यपि खोप अभियानहरू

भने निरन्तर चलिँरहेको भएपनि सुरक्षाका मापदण्ड सँगसँगै पालन गर्ने उनले अनुसूची गरे । हालसम्म जिल्लाका ८० प्रतिशत नागरिकले कोरोना विरुद्धको खोप लगाएका छन् । कोरोना जोखिम अझै कायम रहेपनि वस्तीमा भने सचेतना फैलाउने र सावधानी अपनाउने विषयमा स्थानीय तहको कुनै चासो नदेखिएको जानकारीहरू बताउँछन् ।

यहा सरकारी कार्यालय र बजार क्षेत्रमा हिँडुलका बेला मात्रै मास्क लगाउने प्रचलन रहेको देखिन्छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालयले कोरोना नियन्त्रणका लागि भन्दै हरेक दिन बेलुकी ७ बजेपछि बजार बन्द गराउने गरेको छ भने प्रहरीले मास्क नलगाउने व्यक्तिलाई १ सय रुपैयाँ जरिवाना समेत गरिरहेको छ ।

हजुरलाई नमस्ते ट्रेड लिंकको पहिलो शाखा भक्तपुरमा

दिपेन्द्र श्रेष्ठ/मध्याह्न भक्तपुर, ५ भदौ

हजुरलाई नमस्ते ट्रेड लिंकको पहिलो शाखा भक्तपुरमा सञ्चालनमा आएको छ । अर्नाको राजमार्ग अन्तर्गत मध्यपुर टिमीको एसएस चोक नजिकै रहेको बागमती पेट्रोल पम्पसँगै उक्त शाखा खोलिएको हो ।

शाखाको शुक्रवार एक कार्यक्रमकाबीच वरिष्ठ लोक दोहरी गायक वद्री पंगेनी, नेपाल निर्माण व्यवसायी महासंघका पूर्व महासचिव रामशरण देउवा, नेपाल हेभी इन्ड्रियमेन्ट व्यवसायी महासंघ भक्तपुरका पूर्व अध्यक्ष राजाराम हिंसुत, नेपाल हेभी इन्ड्रियमेन्ट मेकानिक संघका अध्यक्ष नेत्रबहादुर अधिकारी, नेपाल निर्माण व्यवसायी महासंघका केन्द्रीय सदस्य मुकेश पन्तलगायतले संयुक्त रूपमा शुभार

म्भ गरेका थिए । हजुरलाई नमस्ते ट्रेड लिंकको मुख्य कार्यालय काठमाडौंको बाफलमा रहेको छ । यस शाखाले ताराबहादुर कुँवरले भविष्यमा हेटौडा, पोखरालगायतका देशका विभिन्न ठाउँमा पनि शाखा खोल्ने योजना रहेको बताए । कार्यक्रममा हजुर

लाई नमस्ते ट्रेड लिंकका व्यवस्थापक प्रदीपराज गिरीले नाफा भन्दा पनि पूर्वाका व्यवसायीहरूको सुविधाका लागि शाखा विस्तार गरेको जनाए । शाखाबाट हेभी इन्ड्रियमेन्ट (डोजर) का सम्पूर्ण पार्टपुर्जाहरू विक्री वितरण गरिने बताइएको छ ।

सम्पादकीय सधैं सत्ताको छाया !

राजनीतिक दल सम्बन्धी अध्यादेश-२०७८ ल्याएको सरकारको निर्णय कार्यान्वयनमा निर्वाचन आयोग बिजुली गतिमा सक्रिय भएको छ । २ भदौमा सरकारले केन्द्रीय समिति वा संसदीय दलमा २० प्रतिशत भएपनि दल विभाजन गराउन सकिनेगरी अध्यादेश ल्याएको थियो । उक्त अध्यादेशको उद्देश्य प्रतिनिधिसभाको सबैभन्दा ठूलो दल नेकपा एमालेको विभाजन हो । अध्यादेश आएकै दिन, २ भदौमा दल विभाजन पनि भएको छ । पूर्वप्रधानमन्त्री माधवकुमार नेपालले एमाले विभाजन गरी नयाँ दल दर्ता गराएका छन् । एमाले केन्द्रीय कमिटीका ५८ जनाको नाम सहित माधव नेपालले नेकपा एमाले समाजवादी दर्ता गराएको थियो । तर आयोगले नमानेपछि पार्टी नाम परिवर्तन गर्दै ४ भदौमा नेकपा (एकीकृत समाजवादी) दर्ता गराएका छन् ।

माधव नेपालका निम्ति ल्याइएको अध्यादेशले जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) को वैधानिकता गुमाएका महन्थ ठाकुरको पनि उद्धार भएको छ । ठाकुर नेतृत्वमा लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा) दर्ता गराएका छन् । २ भदौमा ठाकुरले जसपा (लोकतान्त्रिक) नाम राखेका थिए । तर आयोगले नमानेपछि लोसपा दर्ता गराएका छन् । यी दुई दल विभाजनका निम्ति निर्वाचन आयोग आफै अगाडि बढेको जस्तो देखिन्छ । जस्तै- अध्यादेश नआइ नै राजनीतिक दल सम्बन्धी निमावली संशोधन गरिसकेको थियो । तर अध्यादेश कुनैपनि भएकाले केही ढिलाइ हुन गयो । अध्यादेशअनुसार नियमावली संशोधन अगाडि नै दल दर्ताको निवेदन बुझेको आयोगले फेरि ४ भदौमा अर्को निवेदन मागेको छ ।

अहिले दल विभाजन सम्बन्धी काम अगाडि बढाउन आयोगलाई यति हतारो देखिएको छ कि ९ भदौमा नयाँ दल दर्ता गराउनेगरी अगाडि बढेको छ । त्यसदिन नेपाल र ठाकुर पक्षका नेताहरूलाई सनाखत गर्न बोलाएको छ । त्यसैदिन एमाले र जसपा वैधानिक रूपमा विभाजित हुनेछ । जबकी यसअघि गएको ५ पुसमा तत्कालीन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा) विभाजित हुँदा पनि अनिर्णयमा बस्ने निर्णय लिएको थियो । भण्डे अढाइ महिनासम्म दल विभाजनको प्रक्रिया नै अगाडि बढाएको थिएन । अर्थात् निर्वाचन आयोगमा सधैं सत्ताको छायाँ देखिन्छ । त्यसबेला एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको पक्षमा काम गरेको निर्वाचन आयोग अहिले प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारलाई सहयोग गरिरहेको छ । यति यस्तो नहुँदो हो भने मिलिमिलाएका लागि उसले बोलाउनुपर्ने थियो । संवैधानिक भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने थियो ।

एमाले विभाजन र नेपालको राजनीति

संसदीय राजनीतिमा विभाजनलाई प्रोत्साहित गरिन्छ । नेताहरूको स्वार्थ मिल्दा वा बाकिँदा बिनाकारण पार्टीहरू एकता वा विभाजनमा जान्छन् । संसदीय राजनीतिमा पतन भएपछि माओवादी पार्टीको विभाजनले उसका विरोधीहरूलाई उत्साहित बनाएको थियो । अहिले पालो एमालेको आएको छ । माओवादीको विभाजनका पछाडि वैचारिक राजनीतिका कारण थिए । तर एमालेको लडाईँ मूलतः सत्ता केन्द्रीत छ र त्यसलाई ओली प्रवृत्तिविरुद्धको लडाईँ भनिएको छ ।

एमाले विभाजनको तरंग

नेपालका राजनीतिक दलहरूमध्ये तुलना गरेर हेर्ने हो भने एमालेको संगठन सबैका लागि लोभलाग्दो थियो । तर, अहिले फेरि एमाले विभाजित बनेको छ र विभाजनको असर वा प्रभाव कति पछि त्यो हेर्न बाँकी नै छ । माधव नेपालको नेतृत्वमा नेकपा (एकीकृत समाजवादी) दल दर्ताको लागि निर्वाचन आयोगमा निवेदन दिइएको छ । त्यो नाम राख्न पाइने वा नपाइने विवाद उत्पन्न हुने तर, मुख्य कुरो दल विभाजित भई नयाँ बन्ने प्रक्रियामा गएको छ । वास्तवमा यो विभाजन समय एमालेका लागि दुःखद र पेचिलो नै छ । नयाँ दल दर्ता गर्नका लागि माधव नेपाललाई तानेको फोटो भाइरल बनेको छ र त्यो दृश्यले माधव नेपालको अपमान गरेको छ । माधव नेपाललाई साथ दिएका दोश्रो पुस्ताका लगभग सबै नेताले विभाजनको घटनालाई साथ दिएका छन् । यो प्रारम्भिक घटनाले केपी ओली र एमालेलाई राहत दिएको छ । क्षति न्यूनीकरणमा केपी ओली धेरै हदसम्म सफल भएका देखिन्छन् ।

स्वभाविक रूपमा एमालेलाई विभाजनसम्म पुऱ्याउने मुख्य कारक भनेकै नेपाली राजनीतिमा विकसित भएको बाह्य वातावरण हो । सर्वोच्च अदालतका पछिल्ला फैसलाहरूले विभाजनलाई अनुकूल बनाईदिए । यो विभाजनबाट स्वभाविक रूपमा प्रचण्ड र माओवादी केन्द्र अनि शेरबहादुर देउवा र नेपाली कांग्रेस बढी उत्साहित भए । यो परिघटनाबाट सबै चिज यथास्थितिमा रहे सरकार बलियो बन्नेछ । विभाजन पछि स्वभाविक रूपमा ओली र नेपालवीचको लडाईँ अनि दाहाल र नेपालवीचको एकताले नेपाली राजनीतिलाई रोमाञ्चक बनाउने नै छ । ओली र एमालेलाई ढाल्न वा पराजित गर्नका लागि वर्तमान सत्ता गठबन्धन एकताबद्ध भएर चुनावसम्म जाने अधोपिप्त सहमति पनि भएको छ । यो चित्रले स्पष्ट गर्दछ कि संगठनमा अझै पनि एमाले नै बलियो छ । अबको एमालेको भविष्य उनीहरू बीचको एकता वा संघर्षमा निर्भर हुनेछ । के अब पनि एमालेभित्रको अद्भूत एकता सम्भव छ त ? यदि एकता भयो भने फेरि पनि एमाले नै बलियो बन्ने निश्चित छ । त्यहाँभित्र पुरानो अन्तर्विरोध कायम रह्यो भने एमाले विघटित हुनेछ ।

उता माधव नेपाल, पुष्पकमल दाहाल र शेरबहादुर देउवाको लगनगाँठो कसिएको छ । प्रारम्भिक लडाईँमा नेपाल समूहमा भएकाहरूलाई सरकारमा सहभागी बनाएर ओलीमाथि प्रहार हुनेछ । किनकी यो लडाईँ मनोवैज्ञानिक पनि छ र कुण्डा अनि आक्रोशको पनि छ । शुरूको लडाईँ प्रतिशोधको हुनेछ । प्रतिशोधको लडाईँमा केपी ओलीको पार्टीद्वारा कारवाही गरिएका १४ सांसदको पद खाली गर्नका लागि सभामुखलाई दबाव दिनेछन् । अर्को पनि लडाईँ जारी नै छ त्यो हो - सर्वोच्च अदालतमा अध्यादेशविरुद्धको रिट निवेदन । जे होस् पछिल्लो पटकको एमाले विभाजनले नेपाली राजनीतिलाई नै प्रदुषित बनाउने छ । वास्तवमा यो लडाईँको केन्द्र भागमा सत्ता संघर्ष थियो र त्यो अहिले राजनीतिक रूपमा प्रकट भएको छ ।

खासमा तत्कालिन नेकपाभित्रको शक्ति संघर्षको अन्तिम अस्त्रको रूपमा एमाले विभाजनले मूर्त रूप लिएको छ । दुवै पक्षले भनेका छन् - विभाजन वाध्यात्मक बनेको थियो । माधव नेपालले भनेका छन् - ओली प्रवृत्तिविरुद्धको लडाईँ जारी रहने छ । उता केपी ओलीले भनेका छन् - एमाले विभाजित बनेको हैन, एउटा चैटो निस्किएको हो । उनले भनेका छन्, एमालेलाई सिध्याउन चाहने पिलो निचोरिएको हो । उता नेपाल समूहकी रामकुमारी भर्माको भनेका छन्, 'ओलीको फासीवादको अन्त्य भयो' ।

खासमा तत्कालिन नेकपाभित्रको शक्ति संघर्षको अन्तिम अस्त्रको रूपमा एमाले विभाजनले मूर्त रूप लिएको छ । दुवै पक्षले भनेका छन् - विभाजन वाध्यात्मक बनेको थियो ।

विभाजन : जीतने वा हार्ने युद्ध

मेरो विचारमा एमालेलाई सिध्याउने एउटा शक्तिशाली अस्त्र हो विभाजन । विभाजन एउटा युद्ध वा विद्रोह पनि हो । कुनै पनि दल वा पार्टीको विभाजनमा रमाउने प्रवृत्ति शोभनीय हैन । विभाजन कति आन्तरिक र कति बाह्य दबाव वा प्रभावमा भन्ने कुरा पनि महत्वपूर्ण हुन्छ । विद्रोह गर्नु चुनौतिपूर्ण हुन्छ । चुनौतिका पहाडहरू देखेकै कारण दोस्रो पुस्ताका प्रभावशाली नेताहरूले माधव नेपालको साथ छाडे । सत्तामा जाने र मन्त्री चटकाउने हिसाबले पनि केहि सांसदले माधव नेपाललाई साथ दिएका छन् । त्यसकारण विभाजनको मकसद वा अन्तरनिहित उद्देश्य के हो भन्ने आधारबाट यसलाई विश्लेषण गर्नुपर्दछ । केहिले भन्दैछन् - माधव नेपालले हार्ने युद्ध लडे अर्थात् उनीहरूको तर्क छ - महाधिवेशबाट ओलीलाई हटाउनु नै उनको जित्ने युद्ध हुन्थ्यो । वास्तवमा यो विश्लेषणमा दम छ किनकी एमालेभित्र ओलीविरुद्धको घेराबन्दी वा मोर्चाबन्दी बलियो बन्दै थियो । मेरो विचारमा माधव नेपालले त्यो बाटोलाई सम्भव देखेनन् । उनी महाधिवेशबाट अध्यक्ष बन्ने कुरामा त्यति आशावादी देखिएनन् । परिणामस्वरूप वाहिर गएर ओलीलाई ध्वस्त बनाउने निष्कर्षमा पुगे ।

सत्ता समिकरणको मुद्दाले पनि पार्टी विभाजन वाध्यात्मक बनेको होला । एमालेभै रहेर सरकारमा जान नमिल्ने अनि मन्त्री बन्ने लोभमा साथ दिएका सदस्यहरूको दबावका कारण विभाजन अनिवार्य बनेको । अर्को पनि समस्या थियो - देउवा

● विष्णु पुन्ठक

जे होस् एमालेभित्रको सत्ता संघर्षले नेपाली कांग्रेसलाई पुनः सत्तामा पुऱ्याएको छ । चुनाव हारेर पनि सरकारको नेतृत्वगान पाउने नेकालाई अद्भूत आनन्द मिलेको हुनुपर्छ । फेरि पनि संसदीय व्यवस्थाले कतिबेला कुन पार्टीलाई खाने हो त्यो भने भन्नु सकिँदैन ।

सरकार अत्यन्तमा परेमा फेरि ओली नै सत्तामा आउने सम्भावना । माधव नेपालको पछिल्लो प्रेम सम्बन्ध खासगरी प्रचण्ड, शेरबहादुर देउवा र बाबुराम भट्टराईसँगको भावनात्मक सम्बन्धका कारण पनि विभाजन अनिवार्य बनेको छ । आज आम विश्लेषकको एउटै प्रश्न छ - माधव नेपालले जित्ने युद्ध लडे की हार्ने युद्ध ? युद्धको प्रारम्भिक परिदृश्यले पक्कै पनि उनलाई दुःखी र निराश बनाएकै होला किनकी उनको साथमा रहेको ठूलो फौजले उनलाई छाड्यो । माधव नेपालका सामू अर्को पनि चुनौति छ, त्यो हो प्रचण्डसँगको एकता । प्रचण्डसँगको एकता हिजो जति सहज थियो अब अब सहज हुने छैन । भोली प्रचण्डसँग पनि ओलीसँग जस्तै लडाईँ नपला भन्न चाँहिँ सकिँदैन ।

यो एउटा नकारात्मक सम्भावना हो भने सकारात्मक सम्भावना पनि छ । सकारात्मक सम्भावना छ, उनले घोषणा गरेजस्तै छिरलीएर रहेका कम्युनिष्ट शक्तिहरूको धुवीकरण । बाबुराम भट्टराई, माधव नेपाल र पुष्पकमल दाहालले एउटै मन्त्रवाट घोषणा गरे - समाजवादका लागि नयाँ धुवीकरण । प्रश्न फेरी उठ्छ - समाजवादको नारा फेरी पनि भ्रम कि वास्तविकता ? समाजवादको नारामा फेरि पनि संसदीय चुनाव कि जनमत संघर्ष ? संसदीय चुनाव जित्नका लागि गरिने धुवीकरणको कुनै औचित्य छैन जुन एमाले र माकेको एकता अनि विभाजनले प्रमाणित गरिसक्यो ।

यो एउटा नकारात्मक सम्भावना हो भने सकारात्मक सम्भावना पनि छ । सकारात्मक सम्भावना छ, उनले घोषणा गरेजस्तै छिरलीएर रहेका कम्युनिष्ट शक्तिहरूको धुवीकरण । बाबुराम भट्टराई, माधव नेपाल र पुष्पकमल दाहालले एउटै मन्त्रवाट घोषणा गरे - समाजवादका लागि नयाँ धुवीकरण । प्रश्न फेरी उठ्छ - समाजवादको नारा फेरी पनि भ्रम कि वास्तविकता ? समाजवादको नारामा फेरि पनि संसदीय चुनाव कि जनमत संघर्ष ? संसदीय चुनाव जित्नका लागि गरिने धुवीकरणको कुनै औचित्य छैन जुन एमाले र माकेको एकता अनि विभाजनले प्रमाणित गरिसक्यो ।

पार्टी विभाजनका श्रृंखलाहरू

संसदीय राजनीतिमा विभाजनलाई प्रोत्साहित गरिन्छ । नेताहरूको स्वार्थ मिल्दा वा बाकिँदा बिनाकारण पार्टीहरू एकता वा विभाजनमा जान्छन् । संसदीय राजनीतिमा पतन भएपछि माओवादी पार्टीको विभाजनले उसका विरोधीहरूलाई उत्साहित बनाएको थियो । अहिले पालो एमालेको आएको छ । माओवादीको विभाजनका पछाडि वैचारिक राजनीतिका कारण थिए । तर एमालेको लडाईँ मूलतः सत्ता केन्द्रीत छ र त्यसलाई ओली प्रवृत्तिविरुद्धको लडाईँ भनिएको छ । अब नयाँ पार्टी बनेपछि नेपाल प्रवर्तित कस्तो हुन्छ, त्यो हेर्न बाँकी नै छ । यो विभाजनले कम्तीमा ओली विरोधी एमाले वृत्तमा खुसीयाली ल्याउन सक्नुपर्दथ्यो तर, त्यो सकेन । शायद यो विभाजनले ओलीलाई नै बलियो बनाएको छ । अहिले ओली विरोधी एमाले मत कमजोर बनेको छ । यो तथ्य वा आँकडालाई मात्र हेरेर विश्लेषण गर्ने हो भने एमालेभित्र विभाजन अस्वीकार्य बनेको छ । उनीहरूको मत छ अन्तसंघर्ष ठिक छ तर, विभाजन गलत र आत्मघाती छ ।

विभाजनको निर्णय पछि माधव नेपालले भनेका छन् - ओली सच्चिन्धमा भोली तालमेल, कार्यगत एकता वा एकता गरौंला । यसबाट बुझिन्छ उनीभित्रको एमाले मोह बाँकी नै छ । सत्ता फेरबदल पछि एमालेलाई वैधानिक रूपमा कब्जा गर्न सकिन्छ कि भन्ने माधव नेपाललाई लागेको थियो । केपी ओलीको आरोप छ - प्रचण्डको उक्साहटमा एमालेको विभाजित भयो । उता विष्णु पौडेलले भनेका छन् - कांग्रेसले सत्ताको दुरुपयोग गरेर एमालेको

विभाजन गर्यो । वास्तवमा यी दुईवटै तर्कमा दम छन् । त्यसो त ओलीको अहंकार र निरंकुशताका कारण पार्टी विभाजित बनेको भन्ने अर्को तर्क पनि छ । आरोप प्रत्यारोप त चलीरहन्छन् । आज एमालेको विभाजनका लागि आधार बनाईदिने काम अध्यादेशले गर्यो । त्यसकारण विभाजनको मुख्य उद्देश्य सत्ता गठबन्धनलाई बलियो बनाउने र सरकारमा जाने हो ।

सायद यो विभाजनबाट मुख्यगरी माओवादी केन्द्र र नेपाली कांग्रेस प्रफुल्लित छन् । माधव नेपाललाई बधाई दिनेहरू बढि माओवादी केन्द्रका छन् । पत्रकारको एउटा प्रश्नमा उनीहरूको स्पष्टीकरण आएको छ - हामी प्रचण्डको उक्साहटमा पार्टी विभाजन गरेका हैनौं । त्यसकारण आज विभाजनको तरंग फैलिएको छ । उता महन्थ ठाकुर पक्ष पनि जसपाबाट विभाजित बनेको छ । विभाजनकारी अध्यादेशको मुख्य उद्देश्य सांसद पद जोगाउन मरीहते गर्नु हो भन्ने बाबुराम भट्टराईको संश्लेषण सहि नै छ । प्रश्न यो छ कि यो विभाजनको श्रृंखला एमालेभित्र मात्र रहन्छ कि अन्य पार्टीमा पनि सर्दछ, भन्ने प्रश्न महत्वपूर्ण छ । जसपा त फुटि हाँल्यो । अन्य पार्टीभित्र पनि ठूला-ठूला असन्तुष्टीहरू छन् भन्ने विषय बाहिर आएकै छन् । नेपाली कांग्रेस र माओवादी केन्द्रभित्र मन्त्री बन्ने विषयमा गम्भीर लडाईँ छ र ती कुनै पनि बेला विस्फोटक बन्न सक्ने पूर्वानुमानहरू पनि गरिएका छन् । दल विभाजनको चक्रले निर्वाचन आयोगलाई हम्मेहम्मे परेको छ । प्रश्न उही छ कि विभाजनको शिकार एमाले मात्र बन्छ कि अन्यमा पनि फैलिन्छ । सरुवा रोग जस्तै अन्यत्र नफैलियोस् भन्ने शुभकामना छ ।

कांग्रेससँग माके र माधव समूहको चुनावी तालमेल

नेपाली राजनीतिमा प्रचण्डको रणनीति हुन्छ - तालमेल, गठबन्धन र मोर्चाबन्दी । माओवादी केन्द्रको संसदीय अस्तीत्वको रक्षाका लागि तालमेल वा मोर्चाबन्दी अनिवार्य छ । स्थानीय चुनावमा नेपाली कांग्रेससँग तालमेल गरेको माओवादी केन्द्र संघीय वा संसदीय चुनावमा एमालेसँग तालमेल र एकता गर्यो । एमाले र माकेको विभाजन पछि एमाले इत शक्तिसँग गठबन्धन बनाएर शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री बनेका छन् । एमालेसँगको पछिल्लो पेचिलो लडाईँका बीच आगामी चुनावमा फेरि नयाँ गठबन्धनको तयारी भएको छ । एकीकृत समाजवादी, माओवादी केन्द्र, जसपा र नेपाली कांग्रेसका बीच आगामी चुनावमा

तालमेल गर्ने सहमति भएको समाचार बाहिर आएको छ । शेरबहादुर देउवा र पुष्पकमल दाहालबीच आलोपालो सरकार चलाउने सहमति भएको चर्चा पनि छ । मेरो विचारमा देउवाले त्यति सहजै सरकारको नेतृत्व छाड्ने छैनन् । आलोपालोको विषय प्रचण्डले ल्याउने पनि छैनन् ।

सत्ता संघर्षदेखि विभाजनसम्म

संसदीय व्यवस्थामा एउटा कमजोरी हुन्छ, त्यो हो संसदको बहुमतबाट प्रधानमन्त्री चुन्ने वा हटाउने । संसदीय व्यवस्थाले दलहरूलाई विभाजन उन्मुख बनाउँछ । संसदीय व्यवस्थाको अर्को नाम अस्थिरता हो । यो व्यवस्थाले सांसदहरूलाई भेडाबाखामा परिणत गर्दछ । सत्ता संघर्ष र सांसद किनबेचमा धेरै दल र सरकारले ख्याती कमाए । मान्छेहरू भन्छन् - सत्ताको नशा अच्यो हुन्छ । यो नशा वा लत लागेपछि मान्छेले सहि र के गलत छुट्टाउन सक्दैन । सरकारमा जानु नै जीतको प्रमाण बन्छ । मन्त्री बन्नेहरू सफल, महान् र भाग्यमानी पुरुषमा परिणत हुन्छन् । मन्त्री बन्न वा सरकारमा पुग्नका लागि जे गरेपनि त्यो जायज हुन्छ । अध्यादेशको सन्दर्भमा प्रचण्डले भनेछन् - हिजो ओलीले ल्याएको अध्यादेश, संविधान र संसदलाई मान्छेका लागि थियो भने आज ल्याएको अध्यादेश संविधानको रक्षाका लागि हो । ओली प्रतिगमन आज प्रचण्डको दस्तावेजको आकषण नारा हो । उता ओलीको तर्क छ - आजको दिनमा पनि एमाले सबैभन्दा ठूलो शक्ति हो र एमाले एकातिर अनि अरु सबै अर्कातिर हुँदा मात्र थोरै सानो भएका हौं । ओलीको तर्क छ - लोकतन्त्र नमान्ने शक्तिहरूले मात्र ठूलो दललाई घेराबन्दी गर्दछ ।

फेरिपनि लडाईँ पेचिलो बन्दै जाँदा राष्ट्रपतिविरुद्ध महाअभियोग प्रस्ताव ल्याउने चर्चा पनि छ । महाअभियोगको तरंग आए राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति दुवैलाई प्रस्ताव आउन सक्छ । अनि फेरि बल अदालतमा पुग्न सक्छ । जे होस् एमालेभित्रको सत्ता संघर्षले नेपाली कांग्रेसलाई पुनः सत्तामा पुऱ्याएको छ । चुनाव हारेर पनि सरकारको नेतृत्वगान पाउने नेकालाई अद्भूत आनन्द मिलेको हुनुपर्छ । फेरि पनि संसदीय व्यवस्थाले कतिबेला कुन पार्टीलाई खाने हो त्यो भने भन्न सकिँदैन । राजनीतिक स्थिरताको लागि संसदीय व्यवस्थाको अन्त्य गरौं ।

सामाजिक सञ्जाल

लोकतन्त्रका बेपारीले मानव बधशाला बनाएको अफगानिस्तानको दुर्दशा, अहो ! शरणार्थीलाई तालेबानी गोली, बाहिर भाग्न खोज्नेलाई गोली, सूचना बढुल्नेलाई गोली, पराई सेनालाई सघाउनेलाई गोली, भण्डा बोक्नेलाई गोली, भिन्न मतका स्मारकलाई गोली, नारीजति धेरैमा कैदी ! राष्ट्रपति बाइडेन, यो अपराध रोक !

खगेन्द्र संग्रौला

पार्टी पनि फुट्योस्, नेपाललगायत १४ सांसदको पद पनि गुमोस् भन्ने ओलीको चाहनालाई सभामुख अग्नी सापकोटाले ब्रेक लाईदिए । १४ सांसदको कारवाही रोकिने थाह भएको भए राष्ट्रपतिलाई अध्यादेश स्वीकृत नै गराउन लाउने थिएनन् । ओरालो लागेपछि यस्तै हो हरेक ठाउँमा ठक्कर खाईन्छ । विचरा ओली ।

रामाक्षर कटुवाल

३० अर्ब ३० वर्ष, नेपालको इतिहासमा सबैभन्दा बढि भ्रष्टाचार भएको परियोजना । खानेपानीका सचिवदेखि मन्त्रि, प्रधानमन्त्रीसम्मले खुलेयाम भ्रष्टाचार गरेको र यस परियोजनालाई तिनका छोराछोरी इष्टमित्रहरूले समेत दुरुपयोग गरेको हजारौं उदाहरणहरू छन् । हाल आएर पजेरो प्राडो गरेर २२ गाडी आ-आफ्नो नाउमा गरेछन् ।

पुरुषोत्तम ढुंगेल

त्याग र आदर्श छाटे के-को लागि ? सुशासनको प्रत्याभूति यही पाराले होला ! जहाँ पदिय हिसाब-किताब गर्दै कुसीबाट गिराउने र चढाउने खेल्ने निरन्तरता पाइरहेको वर्तमान अवस्थामा अन्तर पार्टी कलहले निम्त्याएको दारारबाट छिन्निभिन्न निमित् यान्तको अवस्थामा रहेका दलका अवसरवादी नेता-नेतृत्वहरूबाट !

वन्दु श्रेष्ठ

ओली, दाहाल, नेपाल, खनाल, मैनाली, बिजुक्छे, एमवि, वैद्य, विप्लव, कट्टेल, किराँती, आहुली ईत्यादी कम्युनिस्ट पार्टी कति-कति । परिणाम-झात लागि शुन्य । सधैंको कुशासन र गरिबी । व्यर्थमा शक्तिको क्षय । समाजवाद चाहिएको भए समाजवादी केन्द्र बनाऔं । स्वार्थ र अहंके लडाईँ भए साम्यवाद जपेर हुने खे के रहेछ ?

उम्वर खतिवडा

लेखक तथा पाठकवर्गमा अनुरोध

तपाईँसँग सार्वजनिक सरोकारका विषयमा कुनै लेख, अनुभव वा प्रतिक्रिया छन् भने सरल भाषाशैलीमा लेखेर पठाउनु होला । समाजगत तथा सार्वजनिक चासोको विषयलाई हामी उचित स्थान दिने छौं । कसैपति पूर्वाग्रह राखेर पठाइएका सामग्री प्रकाशन गर्न बाध्य हुने छैनौं ।

विमानस्थलमा विदेशीहरूको अपहरण हल्ला मात्र : तालिबान

काठमाडौं/एजेन्सी- काबुल विमानस्थल नजिकै विदेशी नागरिकको अपहरण भएको भनी कतिपय स्थानीय सञ्चारमाध्यमले शनिवार सम्पर्क घण गरेका समाचारलाई तालिबानका एक अधिकारीले खण्डन गरेका छन्। काबुलको विमानस्थलमा अझै पनि अमेरिकी नेतृत्वको उद्धार समूहले काम गरिरहेको र अपहरणकवार आएका सूचना फगत हल्ला मात्र भएको ती अधिकारीले बताए।

उनले शनिवार पनि तालिबान फौजले करिव १५० भारतीयलाई विमानस्थलमा सुरक्षित रूपमा प्रवेश गर्न साथ दिने बताए। तालिबानले आइतबार अफगानको राजधानी कब्जा गरे लगत्तै हजारौं अफगानीहरू देश छोड्न काबुल विमानस्थलमा पुगेका छन्। शनिवार बिहान तीनवटा उडानले अफगान भूमि छोड्न चाहने व्यक्तिहरूलाई उद्धार गरेको स्थानीय फरहद मोहम्मदीले बताए। हवाई उडान प्रक्रियामा सहयोग गर्न काबुल विमानस्थलमा करिव पाँच हजार अमेरिकी सेनाको खटाइएको छ। एक हप्ताको अन्तरालमा विमानस्थलमा भागदौड मच्चिँदा र गोली चल्दा कम्तीमा १२ जनाको मृत्यु भएको छ। तालिबानले मुलुकका अधिकांश भूभाग एक महिनाको अन्तरालमा कब्जा गरेपछि अफगानिस्तानको अवस्था अत्यन्तै गम्भीर बनेको छ।

उद्धार प्रयासमा मानवीय क्षतिको जोखिम : बाइडेन

अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेनले अफगानिस्तानबाट अमेरिकीहरूको उद्धार प्रयासमा मानवीय क्षतिको जोखिम रहेको स्वीकार गरेका छन्। राष्ट्रपति कार्यालय ट्वाइट हाउसमा बोल्दै बाइडेनले अहिलेसम्म अफगानिस्तानबाट १३ हजार जनाको उद्धार गरिएको बताए। उनले यसलाई 'अहिलेसम्मकै ठूलो र अति कठिन हवाई उद्धार अभियान' भनेका छन्। बाइडेनले अफगानिस्तानमा रहेका सबै अमेरिकीहरूलाई फिर्ता ल्याउने वाचा गरेका छन्। यस्तै अमेरिकी सैनिकलाई सहयोग गरेका अफगानिस्तानको सेनाले आफ्नो देश कब्जा हुन नदिने देशको लागि लड्न नसकेको यसअघि पनि बाइडेनले बताएका थिए। अफगान सेनाले आफ्नो देशको लागि आफैँ लड्न नसकेको यस्तो अवस्था आफैँको उमले बताएका थिए। अफगानिस्तानमा यो घटना भएपछि अमेरिकी राष्ट्रपति प्रश्न उठेको बताइएको छ। विश्वका अमेरिकालाई साथ दिएका कतिपय देशले अमेरिकी यस कार्यक्रम प्रति प्रश्न उठाउँदै आगामी दिनमा विश्वासको संकेत हुन सक्ने बताएका थिए। अमेरिकी राष्ट्रपति बाइडेनले भने यो कसैले प्रश्न गर्ने विषय नभएको र अफगान मुद्दाका कारण आगामी दिनमा विश्वका आफ्ना गठनबन्धन सदस्यसँग अविश्वासको प्रश्न नै नआउने भनेका छन्। उनले यस अघि पनि पटक पटक आफ्नो निर्णयमा आफू कटिबद्ध रहेको बताउँदै आएका छन्। उनले यस अघि पनि पटक पटक आफ्नो निर्णयमा आफू कटिबद्ध रहेको बताउँदै आएका छन्।

बिमालेस हराएको बारे चाबिलेखि जोपाटीसम्मको यात्राको क्रममा देवीप्रसाद विमालेखि नाइफ इन्भ्याजिन कर्पोरेशन (नेपाल) लिमिटेडबाट जारी भएको बिमालेख नम्बर ११००६९१ को बिमालेख पत्र हराएकोबारे फेला पार्नुने महानुभावले तल दिइएको मोबाइल नम्बरमा सम्पर्क गर्नुन अनुरोध गर्दछ। देवीप्रसाद विमालेख ८८५११०६९१/८८८३९३५०११२

अस्ट्रेलियामा संक्रमण बढ्दै लकडाउनविरुद्ध प्रदर्शन गर्ने हजारौं गिरफ्तार

काठमाडौं/एजेन्सी- अस्ट्रेलियामा लकडाउन विरुद्धमा प्रदर्शनमा उत्रिएका हजारौंलाई पक्राउ गरिएको छ। देशको सबैभन्दा ठूलो र सबैभन्दा धेरै जनसंख्या रहेको सहर सिड्नीबाट प्रहरीले उनीहरूलाई गिरफ्तार गरेको हो। प्रदर्शनका क्रममा लकडाउन विरोधी प्रदर्शनकारी र प्रहरीका बीचमा भडपसमेत भएको थियो। त्यहाँ दैनिक संक्रमितको संख्या बढिरहेको भन्दै चिन्ता व्यक्त गरिएको छ।

न्यू साउथ वेल्स प्रदेश सरकारले सिड्नी र त्यस आसपासको क्षेत्रमा आगामी सेप्टेम्बर महिनासम्म लकडाउन लागू गर्ने निर्णय गरिसकेको छ। महामारी नियन्त्रणमा आइसकेकाले लकडाउनलाई निरन्तरता दिनु आवश्यक रहेको ठहर गर्दै अधिकारीले लकडाउनको म्याद थप गर्ने निर्णय गरेका हुन्। यस क्षेत्रमा लामो समयदेखि लकडाउन जारी छ। सिड्नीको बृहत क्षेत्र र आसपासका क्षेत्रमा लागू गरिएको लकडाउन यही अगस्ट २८ मा सकिन लागेको छ। तर सरकारीको नयाँ निर्णयले अहिले लकडाउन अन्त्य नभएर फेरि एक महिना लम्बिने भएको छ। 'हामीले खोप लगाइसकेका छौं, अब सधैं थुनिएर बस्न सक्दैनौं, हामी स्वतन्त्रता चाहन्छौं,' प्रदर्शनमा उत्रिएका एक प्रदर्शनकारीले भने। प्रदर्शनकारीले लकडाउनको नियम उल्लंघन गरेको भन्दै प्रहरीले उनीहरूलाई प्रदर्शनमा रोक लगाएको थियो। प्रहरीको आदेश अस्वीकार गर्नेलाई प्रहरीले गिरफ्तार गरेको हो। प्रदर्शनकारी र प्रहरीबीचमा भडप हुँदा कम्तीमा सात अधिकारी घाइते भएको प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ। त्यसैगरी प्रदर्शनमा

राज्यमा खोप अभियान सम्पन्न भएमा पूर्वानुमान गरिएको समयभन्दा खोप लगाउन सफल हुने कुरा पनि उनले बताइन्। भिक्टोरिया राज्यमा पछिल्लो २४ घण्टामा ६१ जना नयाँ स्थानीय कोरोना संक्रमित थपिएपछि राज्यका प्रिमियर ड्यानिअल एन्ड्रूजले शनिवार १ बजेपछि भिक्टोरियाको 'रिजनल एरिया'मा पनि लकडाउनको घोषणा गरेका छन्। 'पिमियर एन्ड्रूजले भिक्टोरियावासीलाई सावधान गर्दै संक्रमितमध्ये धेरैजना समुदायमा उपस्थित रहेकाले कोरोना परीक्षण गर्नका लागि आह्वान समेत गरे। 'हामीले यसपटक युवा समूहका धेरै मानिसहरू संक्रमित भएको फेला पारेका छौं। महामारीको यो एउटा विशेषता बनेको छ। यो डेल्टाको साथै सन् २०२१ को समेत विशेषता बनिस्केको छ' प्रिमियर एन्ड्रूजले नियमित प्रेसब्रिफिङका क्रममा भने। त्यस्तै क्यानबेरामा शनिवार ८ जना नयाँ कोरोना संक्रमित थपिएका छन्। योसँगै राज्यमा जम्मा संक्रमितको संख्या १ सय २ पुगेको छ। राज्यमा लकडाउन दोश्रो हप्तामा चलिरहेका संक्रमण घट्दै जानु राम्रो प्रगति भएको उल्लेख गर्दै राज्यका मुख्यमन्त्री एन्ड्रयु बारले सन्तुष्टि व्यक्त गरे। त्यसैगरी क्वीन्सल्याण्ड राज्यमा पछिल्लो २४ घण्टामा नयाँ स्थानीय संक्रमित भेटिएका छैनन्। दुईजना विदेशबाट आएका संक्रमितहरू भेटिए पनि उनीहरू क्वारेन्टिनमा रहेको जानकारी राज्यकी प्रमुख स्वास्थ्य अधिकारी ज्यानेट योडले दिएकी छिन्। राज्यमा पछिल्लो आठ दिनमा एउटा मात्र स्थानीय कोरोना संक्रमित भेटिएको छ।

भारतमा दैनिक संक्रमितको संख्यामा कमी

काठमाडौं/एजेन्सी- भारतमा दैनिक संक्रमितको संख्यामा फेरि कमी आएको छ। सरकारी अधिकारीले शनिवार बिहान सार्वजनिक गरेको विवरणअनुसार

पछिल्लो एक दिनमा भारतमा ४५७ जना नयाँ संक्रमित थपिएका छन्। जवकी त्यसको अघिल्लो दिन २४ घण्टामा ३६ हजार ५७१ जना नयाँ संक्रमित थपिएका थिए। त्यसैगरी अघिल्लो दिनको तुलनामा पछिल्लो २४ घण्टामा कोरोनाभाइरसका कारण मृत्यु भएकाको संख्यामा पनि कमी आएको छ।

ओमानमा रोजगार

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Mason General, Domestic Wiring Electrician, Sanitary Installation Worker.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Plumber, Carpenter, Labourer.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय ललितपुरमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Plumber, Carpenter, Labourer.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय ललितपुरमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Technician, Brick Mason, Ceramic Worker, Carpenter, Decorator, Driver, Foreman.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय ललितपुरमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Driver, Heavy Vehicle Driver, Painter.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Driver, Heavy Vehicle Driver, Painter.

Indo Arab Manpower Pvt. Ltd. (Skyking) Jawalakhel-20, Lalitpur, Tel:5539268, 5539269, Fax: 5539259 Placement (P.) Ltd. Email: ktm.skyking@gmail.com, Web: www.indoarabnepa.com

साइप्रसमा रोजगार

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Domestic Worker, Cook, Sailor.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय ललितपुरमा २०७८ भदौ १३ गते (28 & 29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Mason General, Domestic Wiring Electrician, Sanitary Installation Worker.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Plumber, Carpenter, Labourer.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय ललितपुरमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Driver, Heavy Vehicle Driver, Painter.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Technician, Brick Mason, Ceramic Worker, Carpenter, Decorator, Driver, Foreman.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय ललितपुरमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Driver, Heavy Vehicle Driver, Painter.

अन्तर्गत मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा २०७८ भदौ १३ गते (29 August 2021) मा हुनेछ।

Table with 10 columns: S.No., Job Title, Male, Female, Total, Salary, etc. Jobs include Driver, Heavy Vehicle Driver, Painter.

AL HABARI ENGINEERING QATAR. काठमाडौं, नेपाल. फोन: ०१-४५६०१०६, ४५६०१०७. Email: skywaygaushala@gmail.com, Web: www.skywaynepal.com

बक्स अफिस समाचार

विद्यान कार्की पछिल्लो दशकमा नेपालमा उदाएका म्युजिक भिडियो निर्देशकका रूपमा चिनिन्छन् । उनले सर्ट फिल्म र विज्ञापन पनि निर्देशन गरेका छन् । उनको भिडियोमा नेपाली चलचित्रमा स्थापित कलाकारदेखि भिडियोमा उदाउँदै गरेका कलाकारहरूले अभिनय गरेका छन् । अमेरिकामा फिल्म मेकिङ पढेका विद्यानको म्युजिक भिडियोमा प्रगति आफैमा लोभलाग्दो छ । उनै विद्यान कार्कीले मध्यान्ह दैनिकका लागि सानु श्रेष्ठसँग गरेको संक्षिप्त कुराकानी :

आजकल के गर्दै हुनुहुन्छ ?

म अहिले म्युजिक भिडियो निर्देशन गर्ने र त्यसको सम्पादन कार्यमा व्यस्त छु ।

भिडियो निर्देशनमा कसरी आउनुभयो ?

मेरो जन्म कैलालीको ट्रीकापुर नगरपालिका अस्नेहरीमा भएको हो । म कक्षा ८ पढ्दा देखिनै सडक नाटक र स्टेज नाटकहरू लेख्ने र निर्देशन गर्थेँ । सानैदेखि निर्देशन पेशामा संलग्न भएकाले भविष्यमा पनि निर्देशककै रूपमा आफूलाई अघि बढाउने सपना बोकेर वि.स. २०६३ मा काठमाडौँ आएलगत्तै निर्देशन पेशामा निरन्तर छु ।

तपाईंको समयको भिडियो निर्देशन र अहिलेको भिडियो निर्देशनमा के फरक पाउनुभएको छ ?

आजभन्दा दश वर्षअघि मैले भिडियो निर्देशन गर्दाको समय र अहिले निर्देशन गर्ने समयको कुरा गर्दा भिडियो निर्माण प्रविधिले निकै फड्को मारेको छ । डिजिटल प्रविधिले कामको गुणस्तरलाई उत्कृष्ट बनाएको छ । म्युजिक भिडियो निर्माणले व्यवसायीकरण पाएको छ । भिडियो निर्देशन गर्ने शैलीमा भने केही फरक पाएको छैन ।

भिडियो निर्देशन गर्नुअघिको तयारी कस्तो हुन्छ ?

मैले निर्देशन गर्ने हरेक भिडियोको तयारी पूर्णरूपले गरेको हुन्छु । गीतलाई कपीमा लेख्ने, गीतको भाव बुझ्ने र गीतको अर्थ अनुसार कथा बुन्ने गर्छु । त्यसरी हरेक गीतको कथा तयार भएपछि कलाकार, भिडियो निर्माण टिम र प्राविधिक छनोट गर्छु । मैले निर्देशन गर्ने म्युजिक भिडियोको कथा र पटकथा तयार गरेर मात्रै छायांकन गर्छु । यो सबै गर्दा मलाई कम्तिमा ७ दिन लाग्ने गर्छ ।

एउटा गीतलाई भिडियोमा न्याय दिन निर्देशकलाई कतिको चुनौतीपूर्ण छ ?

मेरो विचारमा हरेक गीतले एउटा छुट्टै चुनौती र अवसर बोकेर आउँछ । एउटा राम्रो गीतलाई भिडियोको माध्यमबाट पढाउनु उत्कृष्ट ढंगले उतार्नु भिडियो निर्देशकको जिम्मेवारी हो । एउटा गीतलाई भिडियोमा न्याय दिन भिडियोमा समावेश हुने कलाकार, त्यसको निर्माण शैली, कथावस्तु, प्राविधिकको काम र निर्देशकको निर्देशन क्षमताले अहम् भूमिका निर्वाह गर्ने गर्छ । म मेरा भिडियोलाई चुनौती मात्रै नभएर अवसरको रूपमा पनि लिन्छु । हरेक भिडियोलाई उत्कृष्ट बनाउन शत प्रतिशत मेहनत गर्छु ।

तपाईंले अमेरिकामा फिल्म मेकिङ पढेर आउनुभएको छ । त्यसले भिडियो निर्देशनमा कतिको सहयोग पुगेको छ ?

तपाईं कि त पढेर या त परेर कुनै पनि विषयमा ज्ञान लिन सक्नुहुन्छ । मेरा लागि अमेरिकामा फिल्म मेकिङ पढ्नु निकै फलदायी भएको छ । मसँग काम गरेको अनुभव र फिल्म मेकिङ सम्बन्धी शिक्षाले जस्तो सुकै काम गर्न सक्ने क्षमतालाई निखारेको छ । फिल्म मेकिङ पढेर आएपछि मलाई भिडियो निर्देशनमा व्यवसायीकरण गर्न सहज भएको छ । म अहिले छोटा समयमा राम्रो काम गर्ने निर्देशक भएको छु । मेरो भिडियो प्रस्तुत गर्ने शैलीमा समेत फरक देखिएको छ ।

तपाईंले ल्याउनु भएका कलाकारहरू अहिले सफल छन्, यसलाई कसरी लिनु हुन्छ ?

म पनि कुनै बेला नयाँ थिएँ, जहाँ मलाई अवसरको खोजी थियो । म त्यही दिनलाई सम्झ्दै मेरा म्युजिक भिडियोमा नयाँ कलाकारहरूलाई अवसर दिने गर्छु । मसँग काम गर्ने थुप्रै नवकलाकारहरू अहिले नेपाली सांगीतिक र चलचित्र क्षेत्रमा व्यावसायिकरूपमा सफल हुनुहुन्छ, यो मेरा लागि खुशीको कुरा हो । मैले सिकाएका कुराहरूले उहाँहरूको कलाकारितामा आएको निखार्तामा मलाई गर्व लागेको छ । यो मैले नेपाली म्युजिक भिडियो मेकिङ र सांगीतिक क्षेत्रमा दिएको योगदान हो जस्तो लाग्छ ।

‘भिडियोलाई उत्कृष्ट बनाउन शत प्रतिशत मेहनत गर्छु’

विद्यान कार्की, भिडियो निर्देशक

लागि खुशीको कुरा हो । मैले सिकाएका कुराहरूले उहाँहरूको कलाकारितामा आएको निखार्तामा मलाई गर्व लागेको छ । यो मैले नेपाली म्युजिक भिडियो मेकिङ र सांगीतिक क्षेत्रमा दिएको योगदान हो जस्तो लाग्छ ।

तपाईं नेपालको महँगो पारिश्रमिक लिने भिडियो निर्देशकमा पर्नुहुन्छ नि हो ?

मैले राष्ट्रियस्तरमा पाएको सफलता, परिपक्व निर्देशन क्षमता र हरेक भिडियो निर्देशनमा मैले गर्नुपर्ने मेहनतका कारण म महँगो पारिश्रमिक लिने

गर्छु । मैले महँगो पारिश्रमिक लिए बमोजिमको भिडियोको नतिजा दिने गरेको छु । अहिलेसम्म मसँग काम गर्ने भिडियो निर्माताहरूलाई निराश बनाएको छैन ।

सधैँभरी भिडियो निर्देशन नै गरिरहने हो कि फिल्मतिर पनि आउने सोच बनाउनुभएको छ ?

मैले म्युजिक भिडियो निर्देशनबाहेक छोटा चलचित्र, वृत्तचित्र र टेलिभिजन विज्ञापनको निर्देशन गरेको छु । अब भने गुब्बाज 'द स्टोरी अफ अ ब्रेवरी' नामक चलचित्र निर्देशन गर्दैछु । जुन चलचित्रको कथा म र अमेरिकामा बस्ने नेप्सिनेका ग्लोबल सीडिओ रायन रेजले लेख्दैछौं । चलचित्रमा नेप्सिने र दक्षिण भारतीय फिल्म कम्पनीको निर्माण रहनेछ भने नेपाली र भारतीय कलाकारहरूको अभिनय रहनेछ । यसको निर्माणमा भारतबाट प्राविधिक टोली आउने तय भएको छ । अर्को वर्ष छायांकन गरी त्यसको एक वर्ष भित्र ग्लोबल रिलिज गर्ने तयारीमा छौं ।

भिडियो निर्माणमा अवसर र चुनौतीहरू के-के छन् ?

अहिले नेपाली म्युजिक भिडियो निर्माण पेशागत रूपमा व्यवस्थित भैसकेको छ । त्यसकारण अहिले पर्याप्त अवसरहरू छन् । तपाईंको निर्देशकीय क्षमता र पेशाप्रतिको इमान्दारीताले तपाईंलाई अवसरको नजिक लैजान्छ । अहिले भिडियो निर्देशनको प्रतिस्पर्धा भने चुनौतीपूर्ण छ । कम समय र थोरै लागतमा भिडियो निर्माण गर्नु पर्ने अवस्थाका कारण निर्देशकहरूमा ठुलो चुनौती थपिएको छ ।

समकालीन भिडियो निर्देशकको उपस्थिति बाक्लो छ । यो उपस्थितिमा आफूलाई कतिको प्रतिस्पर्धी मान्नुहुन्छ ?

मसँगै काम गर्ने निर्देशकहरूमध्ये थोरै निर्देशकहरू अहिले पनि काम गरिरहनु भएको छ । धेरै निर्देशकहरूको भिडियोमा मैले निर्देशन गर्ने शैलीमा भिन्नता छ, जसका कारण नेपालमा मलाई अरु प्रतिस्पर्धीभन्दा फरक बनाएको छ । मेरो लागि पहिलो प्रतिस्पर्धी म आफैँ हो । तर अरुका लागि भने म बलियो प्रतिस्पर्धी हो ।

नेपालमा म्युजिक भिडियोको भविष्य कस्तो देख्नुभएको छ ?

अहिले नेपाली म्युजिक भिडियोको बजार अन्तर राष्ट्रियस्तरमा समेत फराकिलो बन्दै गएको छ । अहिलेको अवस्थालाई हेर्ने हो भने नेपालमा म्युजिक भिडियोको भविष्य उज्ज्वल छ । भविष्य कस्तो बनाउने भन्ने कुरा तपाईं आफूमा पनि भर पर्छ ।

भिडियोबाट अवाड पनि पाउनुभएको होला नि ?

भिडियो निर्देशकको रूपमा अहिलेसम्म मैले आधा दर्जन बढी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अवाड पाएको छु ।

तपाईंका सफल भिडियोहरू ?

'नवोली नवोली', 'काले केटा र', 'धर्ति आकाश', 'केटो अलि कमाउने होस्', 'तिम्रो संसार', 'मै राप्ती हु कि', 'यस्तो माया' आदि ।

म्युजिक भिडियो निर्देशन यात्रामा सफिने पर्ने व्यक्ति ?

अर्जुन पोखरेल, दीपक शर्मा, महेश खरेल

भावी योजना ?

म मेरो बाँकी जीवन नेपाली सांगीतिक र चलचित्र क्षेत्रमा चलचित्र निर्देशकको रूपमा समर्पण गर्न चाहन्छु ।

‘दोश्रो नेपाली आर्ट, कल्चर एण्ड म्युजिक अवार्ड’ हुने

काठमाडौँ/मस- 'दोश्रो नेपाली आर्ट, कल्चर एण्ड म्युजिक अवार्ड-२०७८' हुने भएको छ । जसमा गीत संगीत दर्ता गर्न कुनै पनि शुल्क नलाग्ने र सबै प्रकारका गीतहरू दर्ता गरिने अवार्डका अध्यक्ष सूर्य चन्दले बताए । कोभिड-१९ तथा लकडाउनले गर्दा सुस्ताएको नेपाली सांगीतिक क्षेत्रलाई चलायमान बनाउन र सांगीतिक क्षेत्रमा नयाँ आयाम थप्नका लागि कला, संस्कृति र सांगीतिक क्षेत्रका व्यक्तित्वहरूलाई सम्मान गर्ने उद्देश्यले संगीतका विभिन्न विधातर्फ 'नेपाली आर्ट, कल्चर एण्ड म्युजिक अवार्ड-२०७८' गरिदै आएको छ ।

आयोजक कमिटिका अनुसार 'दोस्रो नेपाली आर्ट, कल्चर एण्ड म्युजिक अवार्ड-२०७८' आगामी असोज भित्र काठमाडौँमा गरिने भएको छ । साथै आयोजकले म्युजिक अवार्ड आवेदनको लागि नि:शुल्क दर्ता फारम खुलिसकेको जानकारी गराएको छ । जसको लागि २०७७/७८ का गीत संगीतहरूलाई

समावेश गरिने भएको छ भने नव प्रतिभाको हकमा २०७७ भित्र गीत निकालेको हुनुपर्नेछ ।

क्रियेटिभ ईन्साइट भिडियोको प्रस्तुतिमा हुन लागेको उक्त अवार्डलाई शुभकामना भिडियो सोलुसन प्रालिले व्यवस्थापन गर्ने भएको छ । सञ्चारकर्मी तथा कलाकार सूर्य चन्दको अध्यक्षतामा हुने यस अवार्ड कार्यक्रमको निर्देशक सुमन बैरागी पण्डित रहेका छन् ।

उत्कृष्ट नवप्रतिभा, रचनाकार, लोक तथा दोहोरी गायक-गायिका, पर्व विशेष गीत (तीज, दशैं तिहार, होली), भजन, पप-आधुनिक गायक-गायिका, भाषा-भाषीका गीत, म्युजिक भिडियो, आर्ट तथा सांस्कृतिकलगायत विभिन्न विधामा अवार्ड प्रदान गरिनेछ । अवार्डमा समाजका विभिन्न प्रतिष्ठित व्यक्तित्वहरूलाई सम्मान गरिने छ भने नेपाली कला क्षेत्रमा कलम चलाउने पत्रकारलाई समेत सम्मान गरिने सूर्य चन्दले बताएका छन् ।

पुरुषोत्तम ढकालको शब्द रहेको 'मन मनमा नेपाली'

काठमाडौँ/मस- पुरुषोत्तम ढकालले नयाँ गीत बजारमा ल्याएका छन् । ढकालले आफ्नो शब्द रहेको 'मन मनमा नेपाली' बोलको गीत बजारमा ल्याएका हुन् । उक्त म्युजिक भिडियो म्युजिक नेपालको अफिसियल युट्युव

च्यानलमाफत सार्वजनिक गरिएको छ । गीतमा सुरजकुमार थापा र वनिका प्रधानले स्वर दिएका छन् । गीतमा संगीत पनि सुरजकुमार थापाकै रहेको छ । धिरेन शाक्य र रिना थापा मगरको अभिनय रहेको म्युजिक भिडियोको

कोरियोग्राफी भगीरथ गाहा मगरले गरेका हुन् । नितिन चन्दले निर्देशन गरेको म्युजिक भिडियो दीपक जोशीले खिचेका हुन् भने सदीश जोशीले सम्पादन गरेका हुन् ।

महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदन

मर्जर र एक्वीजीसनका नाममा साढे ४ अर्ब कर छली

सागर तिमल्सिना/मध्यान्ह काठमाडौं, ५ भदौ ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई मर्जर र एक्वीजीसनको लागि दिएको कर प्रोत्साहनप्रति महालेखा परीक्षकको कार्यालयले प्रश्न उठाएको छ । कार्यालयले २०७७ सालको ५८औं वार्षिक प्रतिवेदनमा सार्वजनिक गर्दै सो कुरा उल्लेख गरेको हो ।

सरकारले दिएको सुविधा उपयोग गर्दा २१ बैंकले साढे ४ अर्ब रुपैयाँ कर तिर्नुपर्नेमा सो रकम नतिरको महालेखाको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

प्रतिवेदनअनुसार २०७७ असार मसान्तसम्म विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई मर्जर तथा एक्विजिसन गर्ने २१ वार्षिक बैंकले प्राप्त सम्पत्तीअनुसार सरकारलाई कर बुझाएका छैनन् । मर्जर वा एक्वीजीसनबाट प्राप्त भएको लाभलाई बैंकहरूले नाफा नोक्सान विवरणमा देखाउनु पर्नेमा सो नगरी एक्वीजीसनबाट प्राप्त भएको लाभलाई बैंकहरूले नाफा नोक्सान विवरणमा देखाउनु पर्नेमा सो नगरी एक्वीजीसन रिजर्भ, जेनेरल रिजर्भ, क्यापिटल रिजर्भ जस्ता शिर्षकमा देखाएर कर छलि गरेको आरोप महालेखाको छ ।

नेपाल लेखातन्त्रमा भएको

आयकर सम्बन्धी व्यवस्था अनुसार सौदावाजी गर्दा भएको लाभलाई नाफा नोक्सान विवरणमा उल्लेख गरी लेखांकन गर्नुपर्नेमा सो नगरेकोले प्रचलित लेखामान र आयकर ऐन २०५८ को दफा २२ विपरित हुन गएको देखिन्छ, कपितय बैंकले नाफा नोक्सान खातामा नै देखाएको अवस्था छ, महालेखा परीक्षकको ५८औं प्रतिवेदनमा भनिएको छ, विजनेस कम्पिनेसनबाट प्राप्त भएको लाभलाई

वार्षिक बैंकहरूले १४ अर्ब ९३ करोड ३ लाख रुपैयाँ मर्जर तथा एक्विजिसनबाट आम्दानी गरेका थिए, जसको ३० प्रतिशत हुन आउने आयकर ४ अर्ब ४७ करोड ९१ लाख रुपैयाँमा ब्याजसमेत गरी कर असुल गर्न महालेखाले सरकारलाई निर्देशन दिएको हो

२१ बैंक तथा वित्तीय संस्थाले उपयुक्त बमोजिम लाभ देखाई आयकर तिर्नुपर्नेमा तिरेको पाइएन । आयकर ऐनअनुसार ती वार्षिक बैंकहरूले १४ अर्ब ९३ करोड ३ लाख रुपैयाँ मर्जर तथा एक्विजिसनबाट आम्दानी गरेका थिए । जसको ३० प्रतिशत हुन आउने आयकर ४ अर्ब ४७ करोड ९१ लाख रुपैयाँमा ब्याजसमेत गरी कर असुल गर्न महालेखाले सरकारलाई निर्देशन दिएको हो ।

केन्द्रीय बैंकको अध्ययन

तीन करोड ६३ लाख निक्षेप खाता

रासस काठमाडौं, ४ भदौ ।

देशभरका कूल ७५३ स्थानीय तहमध्ये ७५० स्थानीय तहमा वार्षिक बैंकका शाखा स्थापना गरी वित्तीय पहुँच पुऱ्याएका छन् । धादिङ्गको रुवीभ्याली, जाजरकोटाको जुनीचिदि र बझाङको साइपालमा भने वार्षिक बैंकका शाखा खुल्न सकेको छैन । ती स्थानीय तहमा पनि वार्षिक बैंकको शाखा कार्यालय स्थापना लागि आवश्यक पहल भइरहेको छ ।

केन्द्रीय बैंकले आज सार्वजनिक गरेको 'नेपालमा वित्तीय पहुँचसम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन' अनुसार २०७८ चैत मसान्तसम्म इजाजत प्राप्त क, ख र ग वर्गका बैंकिङ संस्थाका शाखा सङ्ख्या पाँच हजार ९७८ पुगेको छ । प्रतिवेदनअनुसार निक्षेप खाता सङ्ख्या तीन करोड ६३ लाख ६६ हजार र कर्जा खाता सङ्ख्या १६ लाख ८२ हजार ८४४ रहेको छ । विवरणअनुसार नेपालका बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट १६ लाख ८२ हजार बढीले ऋण लिएको देखिन्छ ।

निक्षेप खातामा महिलाको हिस्सा बढी

केन्द्रीय बैंकका अनुसार कूल निक्षेप खातामध्ये महिलाको खाता सङ्ख्या बढी रहेको छ । कूल निक्षेप खाता ६७.७ प्रतिशत खाता सक्रिय

छन् । त्यसमा पुरुषको हिस्सा ६५.२ प्रतिशत र महिलाको हिस्सा ७२.३ प्रतिशत रहेको छ । कूल निक्षेप खातामध्ये बचत निक्षेप खाता ९०.६ प्रतिशत रहेको छ । यस्तै, मुद्दती निक्षेप खाताको हिस्सा ३१ प्रतिशत छ । ग्रामीण क्षेत्रका नगरपालिकामा ८१.५ प्रतिशत खाता सक्रिय रहेको छ । व्यक्तिगत खातामा ९६.१५ प्रतिशत हिस्सा वयस्क व्यक्तिको छ ।

केन्द्रीय बैंकका अनुसार २०७७ जेठ मसान्तसम्म तीन करोड १८ लाख ८६ हजार निक्षेप खाता खोलिएका छन् । तीनपुस्तो विवरणका आधारमा प्राकृतिक व्यक्तिको एक मात्र निक्षेप खाता गणना गर्दा २०७७ जेठ मसान्तसम्म कम्तीमा एक निक्षेप खाता भएका नेपालीको सङ्ख्या ६०.९ प्रतिशत रहेको अध्ययनमा देखिएको छ ।

प्रतिहजार व्यक्ति ९९८ खाता रहेकामा पुरुषको प्रतिहजार व्यक्ति एक हजार ३१४ खाता र महिलाको प्रतिहजार व्यक्ति ६८७ खाता रहेका छन् । प्रदेशगत रूपमा सबैभन्दा बढी वारम्ती प्रदेशमा प्रतिहजार व्यक्ति एक हजार ८०२ र कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम प्रतिहजार व्यक्ति ४५८ खाता छन् । महानगरमा प्रतिहजार व्यक्ति तीन हजार २९६ र ग्रामीण नगरपालिकामा प्रतिहजार व्यक्ति २५१ खाता छन् ।

मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता ३२ प्रतिशत

केन्द्रीय बैंकका अध्ययनअनुसार मोबाइल प्रयोगकर्ताको सङ्ख्या ३२.०३ प्रतिशत छ । प्रविधिको प्रयोगकर्ता २०.३५ प्रतिशत, इन्टरनेट बैंकिङ प्रयोगकर्ता ३.८६ प्रतिशत मात्रै छन् । प्रतिखाता मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता ३.८६ प्रतिशत मात्रै छन् । प्रतिखाता इन्टरनेट प्रयोगकर्ता सबैभन्दा बढी वारम्ती प्रदेशमा छन् ।

त्यसमा एटीएम २६.११, मोबाइल बैंकिङ ३३.१२ र इन्टरनेट बैंकिङ ६.४० प्रतिशत छन् । प्रतिखाता एटीएम प्रयोगकर्ता गण्डकी प्रदेशमा सबैभन्दा कम १४.५० प्रतिशत छन् । प्रतिखाता मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता प्रदेश नं २ मा सबैभन्दा कम २७.०१ प्रतिशत र प्रतिखाता इन्टरनेट बैंकिङ प्रयोगकर्ता कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम ०.५२ प्रतिशत छन् । महानगरमा प्रतिखाता एटीएम प्रयोगकर्ता २७.२८ प्रतिशत, इन्टरनेट बैंकिङ प्रयोगकर्ता ६.४८ प्रतिशत छन् । गाँउपालिकामा प्रतिखाता एटीएम प्रयोगकर्ता १०.६१ प्रतिशत र इन्टरनेट बैंकिङ प्रयोगकर्ता १.०८ प्रतिशत छन् । प्रतिखाता मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता गाँउपालिकामा सबैभन्दा बढी ३३.३६ प्रतिशत छ ।

संक्षिप्तमा अर्थ

सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सको नाफामा सामान्य वृद्धि

काठमाडौं/मस- सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सले आव २०७७/७८ मा ३० करोड २३ लाख रुपैयाँ नाफा आर्जन गरेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षमा कम्पनीको नाफा ३० करोड २ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

कम्पनीले आव २०७७/७८ मा २ अर्ब ३३ करोड ९ लाख रुपैयाँ कूल बीमाशुल्क आर्जन गरेको छ । अघिल्लो वर्ष कम्पनीको कूल बीमाशुल्क आर्जन २ अर्ब १ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

१ अर्ब १२ करोड रुपैयाँ चुक्ता पुँजी रहेको कम्पनीको जगेडा कोषमा ३३ करोड ७ लाख रुपैयाँ, बीमा कोषमा ९८ करोड ९१ लाख रुपैयाँ रहेको छ । यसैगरी, कम्पनीले गत आवमा लगानी, कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी ११ करोड ५९ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको छ । अघिल्लो आवमा कम्पनीले लगानी कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी ९ करोड ७५ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको थियो ।

साथै, कम्पनीले १ अर्ब २६ करोड ६९ लाख रुपैयाँ कूल दावी भुक्तानी गरेको छ भने १ अर्ब ३६ करोड ७० लाख रुपैयाँ दावी भुक्तानी हुन बाँकी छ । यसैगरी, कम्पनीले अभिकर्ता कमिसन वापत ३ करोड ३२ लाख रुपैयाँ खर्च गरेको छ । साथै, कम्पनीको प्रतिसेयर आम्दानी (वार्षिक) २७ रुपैयाँ, प्रतिसेयर नेटवर्थ २२४ रुपैयाँ ४७ पैसा, पिई रिसियो ३९.१९ गुणा, प्रतिसेयर कूल सम्पत्ति ४३५ रुपैयाँ ४४ पैसा रहेको छ ।

जानरल इन्स्योरेन्स नेपालको नाफा ७८ प्रतिशतले बढ्यो

काठमाडौं/मस- सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सले आव २०७७/७८ मा ९ करोड रुपैयाँ नाफा आर्जन गरेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षमा कम्पनीको नाफा ५ करोड ५ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

कम्पनीले आव २०७७/७८ मा ६५ करोड ६० लाख रुपैयाँ कूल बीमाशुल्क आर्जन गरेको छ । अघिल्लो वर्ष कम्पनीको कूल बीमाशुल्क आर्जन ५३ करोड ६९ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

१ अर्ब रुपैयाँ चुक्ता पुँजी रहेको कम्पनीको जगेडा कोषमा ८ करोड ७५ लाख रुपैयाँ, बीमा कोषमा १० करोड १६ लाख रुपैयाँ रहेको छ । यसैगरी, कम्पनीले गत आवमा लगानी, कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी २ करोड ४९ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको छ । अघिल्लो आवमा कम्पनीले लगानी कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी १ करोड ८० लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको थियो ।

साथै, कम्पनीले ३० करोड ५४ लाख रुपैयाँ कूल दावी भुक्तानी गरेको छ भने ३१ करोड ४४ लाख रुपैयाँ दावी भुक्तानी हुन बाँकी छ । यसैगरी, कम्पनीले अभिकर्ता कमिसन वापत १ करोड २५ लाख रुपैयाँ खर्च गरेको छ । साथै, कम्पनीको प्रतिसेयर आम्दानी ९ रुपैयाँ, प्रतिसेयर नेटवर्थ ११९ रुपैयाँ ६५ पैसा, पिई रिसियो ७६.९७ गुणा, प्रतिसेयर कूल सम्पत्ति १५८ रुपैयाँ ७३ पैसा रहेको छ ।

कुमारीद्वारा महामारी नियन्त्रण कोषमा सहयोग

काठमाडौं/मस- कुमारी बैंकले कोभिड महामारीको रोकथामका निमित्त दमक उद्योग वार्षिक संघद्वारा सञ्चालित महामारी नियन्त्रण अभियान कोषमा कुमारी बैंकले ५० हजार रुपैयाँ सहयोग गरेको छ । कोरोना भाइरस महामारीको रोकथामका साथ महामारीले प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित विविध क्षेत्रहरूलाई उजागर गर्नका लगायत न्यून आमदानी भएका अतिविपन्न,

सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सको नाफामा सामान्य वृद्धि

काठमाडौं/मस- सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सले आव २०७७/७८ मा ३० करोड २३ लाख रुपैयाँ नाफा आर्जन गरेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षमा कम्पनीको नाफा ३० करोड २ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

कम्पनीले आव २०७७/७८ मा २ अर्ब ३३ करोड ९ लाख रुपैयाँ कूल बीमाशुल्क आर्जन गरेको छ । अघिल्लो वर्ष कम्पनीको कूल बीमाशुल्क आर्जन २ अर्ब १ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

१ अर्ब १२ करोड रुपैयाँ चुक्ता पुँजी रहेको कम्पनीको जगेडा कोषमा ३३ करोड ७ लाख रुपैयाँ, बीमा कोषमा ९८ करोड ९१ लाख रुपैयाँ रहेको छ । यसैगरी, कम्पनीले गत आवमा लगानी, कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी ११ करोड ५९ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको छ । अघिल्लो आवमा कम्पनीले लगानी कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी ९ करोड ७५ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको थियो ।

साथै, कम्पनीले ३० करोड ५४ लाख रुपैयाँ कूल दावी भुक्तानी गरेको छ भने ३१ करोड ४४ लाख रुपैयाँ दावी भुक्तानी हुन बाँकी छ । यसैगरी, कम्पनीले अभिकर्ता कमिसन वापत १ करोड २५ लाख रुपैयाँ खर्च गरेको छ । साथै, कम्पनीको प्रतिसेयर आम्दानी ९ रुपैयाँ, प्रतिसेयर नेटवर्थ ११९ रुपैयाँ ६५ पैसा, पिई रिसियो ७६.९७ गुणा, प्रतिसेयर कूल सम्पत्ति १५८ रुपैयाँ ७३ पैसा रहेको छ ।

जानरल इन्स्योरेन्स नेपालको नाफा ७८ प्रतिशतले बढ्यो

काठमाडौं/मस- सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सले आव २०७७/७८ मा ९ करोड रुपैयाँ नाफा आर्जन गरेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षमा कम्पनीको नाफा ५ करोड ५ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

कम्पनीले आव २०७७/७८ मा ६५ करोड ६० लाख रुपैयाँ कूल बीमाशुल्क आर्जन गरेको छ । अघिल्लो वर्ष कम्पनीको कूल बीमाशुल्क आर्जन ५३ करोड ६९ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

१ अर्ब रुपैयाँ चुक्ता पुँजी रहेको कम्पनीको जगेडा कोषमा ८ करोड ७५ लाख रुपैयाँ, बीमा कोषमा १० करोड १६ लाख रुपैयाँ रहेको छ । यसैगरी, कम्पनीले गत आवमा लगानी, कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी २ करोड ४९ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको छ । अघिल्लो आवमा कम्पनीले लगानी कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी १ करोड ८० लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको थियो ।

साथै, कम्पनीले ३० करोड ५४ लाख रुपैयाँ कूल दावी भुक्तानी गरेको छ भने ३१ करोड ४४ लाख रुपैयाँ दावी भुक्तानी हुन बाँकी छ । यसैगरी, कम्पनीले अभिकर्ता कमिसन वापत १ करोड २५ लाख रुपैयाँ खर्च गरेको छ । साथै, कम्पनीको प्रतिसेयर आम्दानी ९ रुपैयाँ, प्रतिसेयर नेटवर्थ ११९ रुपैयाँ ६५ पैसा, पिई रिसियो ७६.९७ गुणा, प्रतिसेयर कूल सम्पत्ति १५८ रुपैयाँ ७३ पैसा रहेको छ ।

कुमारीद्वारा महामारी नियन्त्रण कोषमा सहयोग

काठमाडौं/मस- कुमारी बैंकले कोभिड महामारीको रोकथामका निमित्त दमक उद्योग वार्षिक संघद्वारा सञ्चालित महामारी नियन्त्रण अभियान कोषमा कुमारी बैंकले ५० हजार रुपैयाँ सहयोग गरेको छ । कोरोना भाइरस महामारीको रोकथामका साथ महामारीले प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित विविध क्षेत्रहरूलाई उजागर गर्नका लगायत न्यून आमदानी भएका अतिविपन्न,

सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सको नाफामा सामान्य वृद्धि

काठमाडौं/मस- सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सले आव २०७७/७८ मा ९ करोड रुपैयाँ नाफा आर्जन गरेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षमा कम्पनीको नाफा ५ करोड ५ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

कम्पनीले आव २०७७/७८ मा ६५ करोड ६० लाख रुपैयाँ कूल बीमाशुल्क आर्जन गरेको छ । अघिल्लो वर्ष कम्पनीको कूल बीमाशुल्क आर्जन ५३ करोड ६९ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

१ अर्ब रुपैयाँ चुक्ता पुँजी रहेको कम्पनीको जगेडा कोषमा ८ करोड ७५ लाख रुपैयाँ, बीमा कोषमा १० करोड १६ लाख रुपैयाँ रहेको छ । यसैगरी, कम्पनीले गत आवमा लगानी, कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी २ करोड ४९ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको छ । अघिल्लो आवमा कम्पनीले लगानी कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी १ करोड ८० लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको थियो ।

साथै, कम्पनीले ३० करोड ५४ लाख रुपैयाँ कूल दावी भुक्तानी गरेको छ भने ३१ करोड ४४ लाख रुपैयाँ दावी भुक्तानी हुन बाँकी छ । यसैगरी, कम्पनीले अभिकर्ता कमिसन वापत १ करोड २५ लाख रुपैयाँ खर्च गरेको छ । साथै, कम्पनीको प्रतिसेयर आम्दानी ९ रुपैयाँ, प्रतिसेयर नेटवर्थ ११९ रुपैयाँ ६५ पैसा, पिई रिसियो ७६.९७ गुणा, प्रतिसेयर कूल सम्पत्ति १५८ रुपैयाँ ७३ पैसा रहेको छ ।

जानरल इन्स्योरेन्स नेपालको नाफा ७८ प्रतिशतले बढ्यो

काठमाडौं/मस- सिद्धार्थ इन्स्योरेन्सले आव २०७७/७८ मा ९ करोड रुपैयाँ नाफा आर्जन गरेको छ । अघिल्लो आर्थिक वर्षमा कम्पनीको नाफा ५ करोड ५ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

कम्पनीले आव २०७७/७८ मा ६५ करोड ६० लाख रुपैयाँ कूल बीमाशुल्क आर्जन गरेको छ । अघिल्लो वर्ष कम्पनीको कूल बीमाशुल्क आर्जन ५३ करोड ६९ लाख रुपैयाँ रहेको थियो ।

१ अर्ब रुपैयाँ चुक्ता पुँजी रहेको कम्पनीको जगेडा कोषमा ८ करोड ७५ लाख रुपैयाँ, बीमा कोषमा १० करोड १६ लाख रुपैयाँ रहेको छ । यसैगरी, कम्पनीले गत आवमा लगानी, कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी २ करोड ४९ लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको छ । अघिल्लो आवमा कम्पनीले लगानी कर्जा तथा अन्य क्षेत्रमा लगानी गरी १ करोड ८० लाख रुपैयाँ आम्दानी गरेको थियो ।

साथै, कम्पनीले ३० करोड ५४ लाख रुपैयाँ कूल दावी भुक्तानी गरेको छ भने ३१ करोड ४४ लाख रुपैयाँ दावी भुक्तानी हुन बाँकी छ । यसैगरी, कम्पनीले अभिकर्ता कमिसन वापत १ करोड २५ लाख रुपैयाँ खर्च गरेको छ । साथै, कम्पनीको प्रतिसेयर आम्दानी ९ रुपैयाँ, प्रतिसेयर नेटवर्थ ११९ रुपैयाँ ६५ पैसा, पिई रिसियो ७६.९७ गुणा, प्रतिसेयर कूल सम्पत्ति १५८ रुपैयाँ ७३ पैसा रहेको छ ।

कुमारीद्वारा महामारी नियन्त्रण कोषमा सहयोग

काठमाडौं/मस- कुमारी बैंकले कोभिड महामारीको रोकथामका निमित्त दमक उद्योग वार्षिक संघद्वारा सञ्चालित महामारी नियन्त्रण अभियान कोषमा कुमारी बैंकले ५० हजार रुपैयाँ सहयोग गरेको छ । कोरोना भाइरस महामारीको रोकथामका साथ महामारीले प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित विविध क्षेत्रहरूलाई उजागर गर्नका लगायत न्यून आमदानी भएका अतिविपन्न,

नेपाल सहकारी बैंक ६ महिनाभित्र सञ्चालनमा आउने

काठमाडौं/मस- प्रस्तावित नेपाल सहकारी बैंकको सम्पर्क कार्यालय मध्य बानेश्वरमा खुलेको छ । नेपाली कांग्रेसको वित्तीय तथा सहकारी संस्था समन्वय विभाग प्रमुख आनन्दप्रसाद हुंगाना र विभागका सचिव एवं बैंकका अध्यक्ष सुरेन्द्र भण्डारीले संयुक्त रूपमा सम्पर्क कार्यालयको उद्घाटन गरेका हुन् ।

प्रस्तावित बैंकले मध्य बानेश्वरमा रहेको सम्पर्क कार्यालयलाई ६ महिना पछि करोबार सञ्चालन गर्नेगरी कार्यालय खोल्ने भएको छ । प्रस्तावित बैंकका पदाधिकारीले यसअघि सञ्चालनमा आएको राष्ट्रिय सहकारी बैंकले सबै सहकारी क्षेत्रलाई समेटेर नसकेका आरोप लगाउँदै सबैको साझा सहकारी बैंकको रूपमा नेपाल सहकारी बैंक सञ्चालन गर्न लागिएको जनाइएको छ । नेपाली कांग्रेसका नेता हुंगानाले अबको ६ महिनाभित्र बैंक सञ्चालनमा आउने बताए । उनले पुँजी र अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सहकारी बैंकको अपरिहार्य रहेको उल्लेख गरे । जहाँ प्रतिस्पर्धा हुन्छ त्यहाँ प्रगति हुन्छ, सोही आधारमा नेपाल सहकारी बैंक दर्ता प्रकृया अघि बढेको उनले जनाए ।

उत्तल एउटामात्र बैंकले करिब ३४ हजार सहकारीलाईसमेटेर नसकेपछि नेपाल सहकारी बैंक स्थापना गर्न लागिएकोमा खुसी लागेको बताउँदै त्यसको लागि आफ्नो र पार्टीको तर्फबाट सबैको सहयोग रहने उल्लेख गरे । प्रस्तावित बैंकका अध्यक्ष भण्डारीले नेपाल राष्ट्र बैंकको सञ्चालक समितिबाट सीमित बैंकिङ कारोबार गर्न पाउने गरी लाइसेन्स पाउनासाथै नेपाल सहकारी बैंक सञ्चालनमा आउने दावी गरे । प्रतिस्पर्धात्मक मुलुकमा यही प्रकृतिका करिब ६ वटा बैंक आवश्यक रहेको औल्याउँदै त्यसको लागि सरकारले प्रकृया अघिबढाउन सहजीकरण गर्नुपर्ने बताए । उनले राष्ट्र बैंकले तोके अनुसारको सबै प्रकृया पूरा गरी अन्तिम चरणमा रहेको उल्लेख गर्दै अब ६ महिनाभित्र अनुमतिपत्र पाएर बैंक सञ्चालनमा आउने बताए ।

तर राष्ट्रिय सहकारी बैंकका सञ्चालकहरूले भने नेपाल राष्ट्र बैंकबाट विगत चार वर्षदेखि नयाँ बैंक वित्तीय संस्थालाई लाइसेन्स नदिएकाले नेपाल सहकारी बैंकलाई पनि दिन नसकिने, एउटा सहकारी बैंक हुँदाहुँदै किन अर्को बैंक चाहियो ? भनेर कहि कतै अवरोध गर्ने गरेको उनको गुनासो थियो ।